

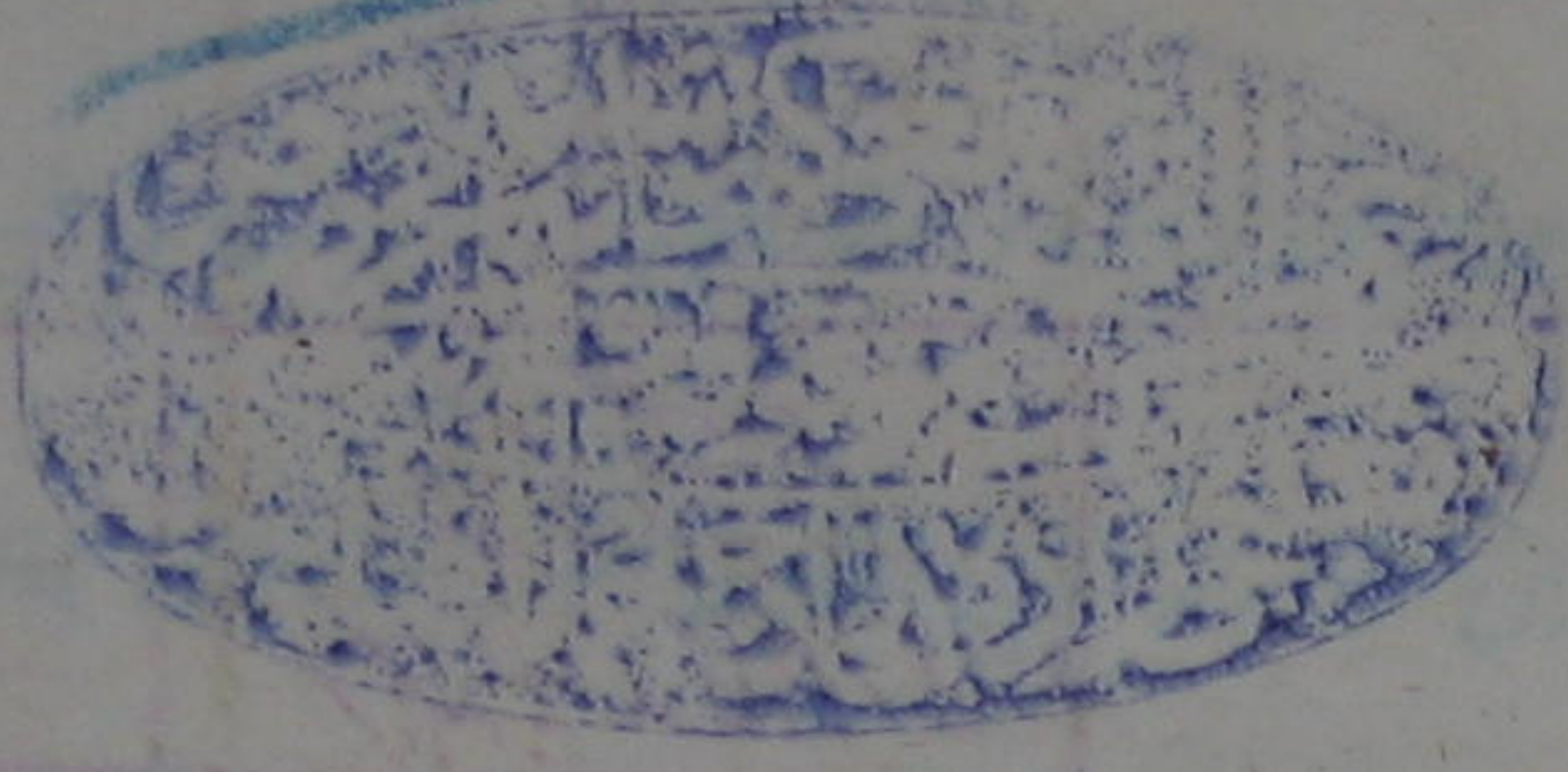

صاحب و صاحب
زنده اسمی علی

2410
7089

<p>افندی ترجمه الله ترجمه بسندی جواری دود</p>	
ابتدا کردم بنام آن کریم	مبدع کونین و سلطان قدیم
بادشاه محیی عظم ربیم	کامی بخش کاران و یتیم
حکم او عامست بر شاه و کدا	نیست کس از مهره چون جها
سرفرازان جهان از امر او	سر نشانی نه کردند و
سر مکش از حکم وی کردن هیچ	پیش او دعوی مکن از شاه هیچ
تاج شاهان او و پادشاهان	رزق و روزی آدم و حیوان را
پادشاهان کامی بخش بی و پیر	اوست بهم او میدهد تا جوهر
تا توانی با فقر بانیاز	کام خود از وی بجوی ای سرفراز
هیچ چیزی در جهان فی حکم او	چون نباشد زو طلب هر چه
سرفرازی از جناب وی بخواه	تا نشوی در بحر و بر ظن آن

نورانی

ظلاله بر حبیب الله بر الشهدام	باد از ماصد صلو و صد سلام
بعد از حمد و درود مصطفی	بر کشایم طبله عطار را
این عطار از طبله عطار است	داروی جان جان بیداری است
مهر که این دارو خورد یکبار	زود یابد درد خود در جراح
که میر کیری مرد را یک نفس	بوی وی بر جان بیدار تو بوس
مهر که او این نامه باشد را مهر	سوی بالای پیرد بابال و پیر
مرغ جان او ازین خاکی نفس	میکند بر قدسیان ز فتن موس
نامهای بزرگان که چه خوش است	نامه عطار خوب و دلکش است
که بجوی ای جوان از لطف رب	هان مشو غافل ازین نامه طلب
ان ز فانی که بدست اری و	یا دوا ری باد عای بنده را

در بیان حمد جدای	بسم الله الرحمن الرحیم	عز و جل
حمد بی حد اول حمدای عالمه	نور ایمان و پیر می خاک آدمه	
اولد را و لکم آدمه نفع آینه ی ج	هم نوک طیفه غرق اولدی نوح	

اولد اولکم لطفک اظهار ایلدی	ناری ابرایمه گلزار ایلدی
تنده باد قهریده اول بر نظر	قوم عادی ایلدی زیر وزیر
اول خدادور اولکه هنگام سحر	لوط قومک ایلدی زیر وزیر
اولد اولکم اکا نمرود آندی اوق	هر سنک زحمیده انی آندی اوق
ولدر آبه غرق آندا ایلدی	طاش ایچنده ناقه پید ایلدی
خلق یوقدن یار دوب مودوم	آهینی داود النده موم ایدن
کر سلیمان او ویر فاسه نکین	رام اولور میده کا اهل زمین
جسم صابردن ویروب کر ماقوت	یونسک قلدی مقامن بطن جوت
بیر نکت باشنده غور بجر	بیر نکت باشنده اورر تاج زر
پادشاهد بهر نه کم دیدر ایدر	عالمی بهر دمه یقسه کم نه در
پادشا خلق خود مسکدر کا	دیمز مک اکا جون و چرا
بهر نه وافر لباس و نان ویر	بیری عمریان اجلقن جان ویر
کینه بیرینه سنجاب و سمور	بیری کلچنده یانور عمریان ویر

خوبیر نیک کنی و تخر بهسری	بیر نکتده قار و بوز اوستی بیری
بهرینه آلتون بیک همین ویر	بیر عیسی نان حسرتدن جان ویر
عالمی قادر بودم یوق ایلیم	جان یوقدر کسنگ کم سو یلیم
کوک یوزنده مرغله اول ماهی ویر	قولدرینه دولت شاهی ویر
آته سیز او غلامی اول پید ایدر	مهد ایچنده طفلی اول کویا ایدر
نیجه یللق مرده یه اول جان ویر	درد بی در خانه اول در مان ویر
صنعه خاکی سلاطین ایلر اول	نخله رجم شیاطین ایلر اول
قوری بیرده بستون اولدر گیاه	هم افلاکی قلن اولدر نگاه
هیچ ملککنده انک انباری یوق	باد شاهده رهم و هم رانه یی یوق

در نعت سید المرسلین و خاتم النبیین

سید الکونین ختم المرسلین	مسکده کله ی اولدی فخر الاولین
اولد اولکم نه فلک مواجید	انبیا نکت سروری مهر تاجید
نعت ربانی رحمة للعالمین	مسجد اولدی الکاحب روی مین

بزدن اکالہ نفس بوزیک سلا	آل اصحابہ تا یوم القیام
اولہ اولکم یاری بو بکر عمر	بہر مغیلہ ایلدی شوق قمر
بو بکر آنو کله یار غار ایدی	خود عمر لشکر کش ابرار ایدی
صاحبی اولمشدی عثمان دعلی	اول سبیدن بہر بہری اولدی ملی
حضرت عثمان کان حلمدی	شاہ مردان باب شہر علمدی
اول رسول حق کہ خیر اناس ایدی	عمر و پاکي حمزہ و عباس ایدی
در مناقب ائمہ مجتہدین از بہر	اجتہاد رضوان اللہ علیہم اجمعین
شول اما ملکہ ایلدی اجتہاد	بیری جنت جملہ سنک و جوشا
بو حنیفہ در بہر یسی با صفا	شمع شرع مصطفی و مجتبا
فضل حق اولسون قرین جان او	شاد اولسون روح شاکردان او
صاحی بو یوسف کان زکاء	بہر یسی داعی محمد مصطفی
شافعی مالک یابندہ معتبر	دینغر بو نذر لہ بولدی زیب و فر
جانن جعفر و بولالین اولاشاد	بلیت دینہ بولکرا و مشد ر عماد

عماد سدن راضی اولسون اول معین	رحمۃ اللہ علیہم اجمعین
در بیان مناجات باری تعالی	
بادشاہا جر مخزن کج بسرم	کاریم عصیان ایشتم کج بزم
ایکے ایت سن پیرہ بنیدہ ایشتم	جرم بی بایان بی حد ایشتم
نیچہ ایلدر فسق عصیان ایلدم	آخر آندم انی افغان ایلدم
روز شب عصیان ایچندہ ایشتم	جرمیلہ نقصان ایچندہ قاشتم
ماہدم اصحاب عصیان اولشتم	ہم جلیس نفس شیطان اولشتم
بردم اولدی کہ قلمایم کناہ	قاندہ قالدی طاعت انمک بالہ
کلدی بوزی فارہ باب حضرتہ	رحم قل غرق ایلہ آب رحمۃ
رحم او مب در گاہہ اورسم نولہ رو	سن دکلمسن دین لا تقنطوا
چونکہ لطفک بحری پایاند	رحمکن کوز بو من شیطانہ
نفس شیطان اوردی یارب راہی	رحمتک ایلہ شفاعت خواہی
آب لطفکدہ کنہدن ایلہ پاک	اولدین یارب مقام زیر خاک

جان شول دمه بدن دو اوله دیلم قهرم ایچی بر نور اوله

در بیان ترجمه نورکی

کل برود گانه ای عطار دهر	خوش مشام او سینه باز دهر
آج دهانک حقه عطار وار	قل بیره عطره کلام کن نثار
کل موعظه قل مشام عالمی	مسک و عنبر دن او رای ساخر می
دروی دل جاف جان سنده	دردی در مانه در مان سنده
کل و اقل داروی عطار یله	سکر امین معنوی گفتار له
کل بر و ای طالب مسک و عطر	نولدی باعث ایدیم و فعل خیر
بر سحر کوردم ولی نعمتم	پادشاه کامرانم دو لستم
کان حلم و جود و صاحب معرفت	رستم زرم و سکندر منزلت
شاه عادل کام بخش و دستگیر	لایق تاج و سزاوار سریر
دور عدلنده انوک رای خوش نمان	لشکری خرم رایا بجه شاد
شویده عدل انمش در اول صاحب جود	قویی کور و کده کورک ایدر سجود

سجود دو شمشیر انگریزیه تا که بر عکس	یو محمرا انگریزین قو خوشدن بر نفس
کبک شهباز صلیب نور ناز ایدر	ایکسی بر اراده پرواز ایدر
نور چشم ملک عثمانده اول	بایزیدین سلیمان خاند اول
اول شهی خرنشید فر عالی تبار	کامبین و کامیاب و کامکار
دو تمش الیه اشبوریا نامه	دیدکی نورکی ایلد بو که جامه
رو می خلعه ده بو محبوب عجم	جلوه فلسون قوم رومه دمبدم
کوز لرینی دمبدم نور ایلسون	دلهرین مهر لحظه مسرور ایلسون
بس او بوب الدم الزن نامه	کورنه رنگین بجمد که جامه
کهر چه کیم محبوب معنی بی بدل	جامه او طرا کابیر بو زن کوزل
ایستدر کهر چه بونی ترجمه	اولقدر یار دکل اتمامه
مهر که زاننده دکل ر اهل حال	بو مقالی ترجمه اکا مال
عود یا قدم محم عطار دن	مغفرت جو یاندر غفار دن
لطف و عون حضرت معبود له	عالمی قلم معطره عود له

سوز لرم به مسک و غنچه بار	قیمت بدین انوک عطر در
او هم استنوکتاب مسک نیز	اوله باقی تا به روز رستخیز
عمر اقبالک بولارین یا معین	باقی و پاینده قل تا یوم دین

در بیان نفس قاطع

عاقل اولد حالنه شاگرد اوله	نفسی ضبط انمکه قادر اوله
لمکه خشمین یوده ای تازه جوان	غضه دن اولدم خلاص اولامان
ایلمک اولد بغایت بدتری	کم یلر نفسنه اویوب سر سری
داخی بو ندن صکره اول عقلی	شویله ظن ایلرکه عفو ایلرجه
کرچه کم درویشلک کو جدرقی	اهلی دنیا دکلو یوقدر زحمتی
نفس شومن بهر که ضرر ایلر	کنذنی مقبول و نیکو نام ایلر
قل ریاضت بهر له نفسک پایمال	تا که سندن دور اوله جرم وبال
خلق عاصد فاشوم دوزدی یوز	بولدی راحت یا قوس اکره سوز
ای دوزخی سیر بسیر بخوده یوز	اویانق اولکم جهاندن یوردی کوز

کوزلمکه غزین دیلمه قبول	لایق رحمت در مرد حمول
دوست او طر حقه خلق ازار اولان	ترک ایدر بو حاصلتی دینار اولان
دینده بهر مکه دل ازار اولان	کور میسوب راحت یوزینی ازار اولان
کی صفتن کو کلنی یقمه کمسک	یقمسونلر کو کلی تا کم سنک
کرد لرسک کم اولاسن معتبر	کسبی عیبیلر کم ای پسر
چونکه ایلک ایدر غرضن اتمه بد	دوستم بدکاره او طریار احد

در بیان فواید صفت خاموش

کل بر وایل غیبسندن کس دلک	المه بویسنو که کنه من بو ایلک
شول کشینک کم دی غیبده در	اول دل او جندن باشی محنتده
حق رضاسن ایلرک کر طلب	آچه فرمان خدا دن غیر لب
کرد رسن لطف حتی لایموت	اورده بانک او ستنه مهر سکوت
ای پسر پند و نصیحت ایلر کوش	راحت استرسک و بانک اچوش
مهر که سوزده باشیلوب کفاره اید	سینه سی ایچره دلن پیار اید

اهل عقلک کاری خاموش اولد	کاری جاہل دایما جوش اولد
عقل اولان کرب و غیبت ایلمز	ز قہ ابله کبی رغبت ایلمز
ذکر حقن غیریه اچمه دهان	حق کلامن سویله سویلرسک
اولکم اظهار عبادت ایلدی	کندونی اوکدی جہالت ایلدی
ننزه دل چوق سویلمکدن زاراید	سویلمز چوق اولکه عقلی وارد
اولکم اظهار فصاحت ایلدی	کندوسن صاندی قباحه ایلدی
کل دلت اغرنده جسایت ایش	کس ایدک لدن اول خیر البشر
ملکه کندو عینہ ناظر اوللا	کندونک اصلاحه قادر اوللا
مردسک قل کندو عیبہ نہ نظر	سانه ایل عیبتدن ای غافل نہ ضر

در بیان صفت ایمان

بهر کم اوله اهل ایمان ای جوان	صاف نور دورت نشدن اول بے کان
اولا کو کلون حسدین ایلد پاک	کندونی مؤمن بل ایرق بیمه پاک
پاک ایلد کرب و غیبتدن زبان	ایر میهر ایمانکه ماکم زبان

زبان ہم عمل قلده ایلدی یا	ایره جان کوزینه تانوری ضیا
قرنونه قویلمایه بیلورسک حرام	اهل ایمان سن محقق و السلام
اگر جرات ضعف ایماندن کلور	ترکی انوک اهل عمر فاندن کلور
بهر ملک اعمالی جان پاک اوللا	بیری انوک زبیره افلاک اوللا
جون ریادن اولیمه اعمال پاک	شویله بی حاصل قالمه باشینه خاک
بهر که قلمیه عمل اخلا صیده	بهمدم اولیمه او مرد خاصیده
بهر ملک کاری که کرچک حقه	دایما ایشی انوک رونقله

در بیان سیرت ملوک

جار حصلت ای برادر بیل عیان	بادشاه او قلدره ایلر زیان
خلق ایچده شاه کم حندان اوله	میبتنه لاجرم نقصان اوله
بادشاه صحبت مرد فقیر	ناسه اور بادشاها کوش کیر
عور نیله شه که چون خلوت قیل	کندونی بی حرمت و عورت قیل
مکده کم فرجه اندازی اوللا	صفتی انوک کم ازاری اوللا

پادشاه اوله که عدل و داد اید	عالی اباد و خلق شاد اید
ظلمه گراهنک اید به پادشاه	فایده قلعه کا خیل و سپاه
شاه که اوله عادل و فرخ لقا	اوله ملکنده اکا عمر بقا
لطف و احسانید بسط عسکری	اوینا سون تاییو لکله جان و سیری

در بیان حسن خلق

اوله لوغنه جاره نشه در دویل	ایدیم کوش اید ای مر و اصل
علمه رغبت ایلکدر بی حساب	خلفه هم خلقیده بیرمکه جواب
بهر کم انده وار در عقلی تمیز	عاقل و دانایی اول طو تر غریز
ای برادر و ارسه عقلک تمام	نهرم شیرین سوبله بو خلقه کلام
بهر کم اوله ترش روی و تلخ کوی	دوندور اندن بو عالم خلقی روی
دشمندن بهر کم اغرسه حذر	کور سر در دشمندن اول ضرر
دوستلره دایم صبر و اوله	لیک دشمندن حرز قیل دور اول
پیل بهر اغری حاضر ایلد ای سر	کچ فادان باقی استر سک اگر

اگر قرب دشمن نیکب و محنت در	بعده دشمن دولت و راحت در
دوستلره اول بهینه بهمنشین	سعی قیل کور میهن دشمن یوزنی

در بیان صفت اصحاب بدعت

وار در دور نشده غایت خف	قدر تک بند کجه اندن قیل خضر
رغبت دنیا یلمه زن صحبتی	قرب سلطانیده بدر الفتی
قرب سلطان آتش سوزان در	افت بد خود بلای جاندر
مار افیعدر بو دنیا زهر دار	نقشینه آله نمه آتوک ز نهار
خوب و زیبا کور به نور خلقه تمام	لیک اولمزم کسیه اول یار و رام
اشبهو مارک زهری کی فانددر	اکه آله غر او کم عاقل دور
طفل وار ال نمه سر ح و زرد نه	دو شمیمه سن تابلا و در دنه
بهر مزین زنده در زال جهان	بولد و غینک بوزنه کور لاهان
بهر که چفت اوله اشبهو بیر زن	اوچ کونه قور میو کراقی ماهمن
مقبول اولکم اولد یعنی دم جفت طاق	ار قاس دو تنب و نهیر طلاق

ماهر که جفت اوله یوزینه کوکر اتینی بیلمکه اقادیش بیلر

در بیان نیکو بختی فواید

نیک بخت جاح نشه در دیل	جان و دلدن دکلای مرد اصل
اصلی پاک اولند اولور نیک بخت	بی اصل اولر سمرای تاج و تخت
نیک بخت اولنده در فکر صواب	شول بدرای در جگر تعب و کدآ
حتی غدا بسدن شوم ایمین درر	مؤمن اولر کافر بی دین درر
اشتبویش کونلک عمر ایچون ایچون	نه بلادر بونجه قید خانان
تبرک لذات جهان ایت ایچون	دستگیر اوله تا صاحب دلا
ویرمه خانی عالمه ز نهاردل	نفسه اویان اوم اولر شویله بل
جون کیده من چیمک مایچون تعب	صوکونه باسک قالمش یازتاب
جان بدندن شول زمانکم دور اول	کاسمه سیر ایچی مار و مور اول
مار و مور ایچون سیرین تینی	هسی غافل آدم اولر غلانی سنی

در بیان صفت چهار عاقبت بدان

بدان عاقبت امر سک ای عمر نیز

بیری ایمنلک بیری لغت در

کربو کور سک نعمت و امن امان

سول کنشی کم فارغ و صحته در

آل آیان القینه نفسک باشنی

نفس و شیطانه اوین بولدن جفر

نفسی خورایله که باش قالد رمیه

نفس بیر سکدر بولچم فرصتی

نفسی طویورمه همیشه آج طم

ای برادر چوق بیکدن قیل حذر

چوق بیک عالمده چوان ایمنید

سوپوز چوق بیکله شمع جان

شول کنشی کم آریرو آزاو یور

ارهانی چار چیز ایچنده تیر

بیری ازادی بیری صحت در

سانه بتر عاقبتدن بومهمان

دینط اول راحت و دملط

اور آنوک باشنه غیرت طامتن

عاقبت دوزخ اولور که مفر

الدن ایمانک بیلد رمیه

یوزینه بفر اولور اولور فتنی

ساکه اویسول دیر سک محتاج طوت

چار پاچوان دکلکس اگر

آز بیک ای دوست امان ایمنید

آز بیکله اولر شمع جان

حقه ایرویه اول جهاندن دست

در بیان صفت درین

خواب غفلت کوزن آج ای	دوستانه د کلمه بدن بر جبر
با غم دنیا به کو کلون ز نهار	عارف اولد که جهان دن کوزن
الماسون کو کلون بودنیای دنی	بر بلایه او غم در آخر سنی
طاهرک کل زینت اتمه ای فقیه	کر درس باطنک او سن منیر
کل هوای صورت زیبای قو	هم لباس اطلس زیبای قو
زنج بوش اول باقی د پایزه اول	کج هوادن کل حدایه بنده اول
کل نمده کی انکه آینه وار	ناکه روشن اوله صنع کرد کار
انکه کی حرقه پشمینه	کیسه دن پاک یله قلب و سینه
حوت جنت کر کسه ای جوان	کل فخر جامه لردن کج همان
کر درس غره جاه آخرت	عجب و کبر و حقدی قو قل مسکن
عارف اول ای شاه قو	به جهانده راحت و سایش
کس لباس ای	مرد مسکن بصر غفلت بایش دخی

۱۱

حق رضا به بود ای مقبول ناس	دخی صوفیانه صوف کی با خود دهلای
خاک اولو چون عاقبت بالین	مرد راهر بوریا مند رسته
مرد درویش اول باد و پشه قرین	وار سه عقلک اکر ای مرد دین
بهمدم اوله به نفس بد کشیده	بهمشش اول هر زمان درویشیده
اندره فاندع اقماسا که کم	کوز لیب درویش عیبک اتمه زم
دمت اول درویش له جانن	بخت استرسک اکر جانن
فانی جسمه اولده جوفه ای اهام	جامه درویش دلق اولور اهام
وار غمده حقه جوق	قویم به بایرینه مرد سر
نفس ظلمایه اویمه قبل حذر	راحتی نمرک ای نازک لیس
کمز آنوک بهر گزند در دوغ	مرد به بیخنده علم قصه و لغ
نفس دنگه میر التیله تیاق	طلو تلم افلا که چکه که قشوق
بهر سر سن کوره چون بهرم کور	طلو تلم رستجه وار مش شنده زور
وار به باطل بولده ز غفلت	اخرندن غافل اولم ای بهر

دنیوی درد و بلا به صابر اول	وقت نعمت ده حدایه شکر اول
شکر له نعمت همیشه جوع اول	لکه شکر اتمز کسید و بوج اول
در بیان صفت بد بختی	
چار چیز آثار بد بختی در	چاهلی و کاهلی سحتی در
بی کسی و ناکسی استیو چهار	جمله بد بختک دلیلی در ای بار
او لکه دو شمشیر عبادت قید نه	بی مکان دو شندی خسارت قید نه
کم قودی کنیدی هواسی اوزر به	نفسی پامال ایلدوب بولدی صفا
پیشینه سی آنونکه خواب خور اول	دوزخ ایچره یانه زار و خور اول
الله دنیا دن مراد و آرزو	طوت جناب حضرت مولایه
ترک کام ایت خوید زنا کاملق	نیک خواه اول غم دکل بدناملق
اور مسون در سن یولوک نفس بلید	امر و نهی حق کوزله ای حید
کود لر سنکم اهلالتش سر بلند	اوستوننه راحت قیومی ایلد بند
لکه راحت قیوتل یابیدی تمام	اچدی اوستونه در دار السلام

والله لکه ترک کامرافی ایلدی	عارفانه زند کافی ایلدی
هر ملک مقصودی بخیر الله در	خائفک مغوضه رکراه در
مرد سک کر ترک غر و جاه قیل	کندونی شایسته در کاه قیل
خو رایلد کندونی جاه استین	ترک ایدر دنیایی در کاه استین
پیره اورر خلقی حبت غر و جاه	تن پرست اولما که یار اوللا
طوت خلاف نفسی ایلد پامال	تا اوله سن مرد راه اهل حال
کو کلنی جون حقله رام ایدن	نفسکی مقهور و ناکام ایدن
هر کیمک کم صدق بر صانع اول	دو نیاده بر لقیمه فانع اول
صومبله عمرک کجور ای نیک ذات	مال قیدندن بولاسن نایمان
نفسی اوج سننه قیلد انجی بلاق	طوت فلاغک کم دیم ای مرد باک
تیغ خاموش و تنهایی و جوع	نفسی مهلکه بولار مع قیل شرع
هر که بواج سننه دن غافل در	نفسک مغلوبه در باطل در
طو تمایلد نفس زکرا الله ایلد	بهدم لک و دین و دین و دین

نفس طاعتی فتنه کامل در	جرب و شیرین فتنه مایل در
عاقبت دنیا پرستی سیم و زر	او غرور بر در ده و عمرین کسر
هر کم اید آخرت ایچون عمل	هر کز ایر خرقا نه آنوک حلال
آخرت قیدنده در هر پیر کار	مائل او لفر ماله الا خاکسار
غافل اوله دشمنک شیطاندر	قصدی آنک دینله ایماندر
کل هوای نفسی تو دنیا بیده	آخرتده کمر در رسک فایده

در بیان ریاضت نفس

ز که حقه ای بسر مشغول اول	در کهنده بنده مقبول اول
ایر شور رزق مقدر ایر و کیج	فقرو کی ایتلا او کنده اجمه کیج
اولکه یارن پینه سا که جان ویر	ییمه غم اول سا که آخرت ویر
موزوش یتز جوب دانه جک	فاقد یارین مرد بسک بر دایجک
نیز نه ویر سه که قیل و کبر کتیر	راضی در اللهدن مرد فقیر
ایتمه خلق او کنده فکریه جوق	بویله جون عادت اهل نفاق

نفاق مرده اول عار اتمه خلقدن	عارف اول قاجمه پلاس و دلقدن
هر ملک که قصدی نیکو نامدر	خاص صانع انی مرد عاقلدر
نیکو نامی نیکسون در ویشدر	آجل عمر یاند در ریشدر
ال جکر سک ترک ایدوب چون	ایر شوب حقه بولور سن جنتی
که هوادون دوند در رسک دل یوزین	راه حقه ایردک اجدک جان کوزین
حرصله هر مکه دنیا دار در	بی کمان اندن خدا ییز در
دوه قوشی کبدر نفسی عنید	نه او چر نه بوک کونور اول پلید
نفس بد اول قوش کبی بوکدن فچ	هرک بارن باغ عمرندن صبح
بال اچوب اوج در رسک ایدر شترم	بوک کوندر رسک دوزیر طایم
رنکی دلکشدر کپاه دهر وار	طعی آجی بونی نا خوش بی وفار
وقت طاعت نفس ظالم ست اولور	معصیت جیدنه اما جنت اولور
نفسی قیدنده جک ویرمه امان	هر نه در سه خلافت طوت امان
نفسه درمان آج دصو سن اولور	نفس از ره مرد ملک اولور

اور یوکی جگہ یوله آئی استوار	تا که راضی اولاسدن کرد کار
جانله طاعت یوکن جگہ حضرت	سور ارادن نفسی جگہ حقون اوت
طاعت حقون اوکم کردن جگر	لعنت و نفرین هر یرون جگر
چون قبول اندک امانت یادی	باشه ایلت افی یاد ایت یاری
فانی اول روز از لده جفت شک	چون بی دیدک چهره باشه ایشک
چین طاعتده اوکم کسلاندر	حاصلی انوکسه همان حزلاندر
وقت طاعت نیز و چون یا اول	کار عالمدن قمو ازاد اول
منزلک چون دور در بارک کران	کار باندن قائم مردسک بهمان
راه پر خوف و حرامی در کمین	جانی قورتر ما غم سخی ایلد همین
هر ملک که یوکی بولده جو قدر	جکده کی نگر حضور یو قدر
لاشه جسمه بینی یو ملک یار کی	بولده اسان بولاس تا کار کی
چتر از ایلد بولده خوابدن	رحمت او مر سک اگر تو ابدن
کیمه باقی قالدی بودنی دن	انک ایچون کندک ایلدن زبون

ربون در بیان کو نهمال نفس	
ربعت انکه با شوکی دسنا رله	هر کو کل باب مالو یا کفتار له
قلیچه شرک عزو مال و جاه	چغز سن باشه مانند کلاه
کنده وزین ایلد ارلد دکل	تن پرستی کار سرور لک دکل
جسمه تقوی کبی او طریچ لباس	وازل کل زینتدن ای مقبول ناس
هر ملک کم کاری ارا بشته در	دینده نموده اسایشته در
نامراد اولور اول اخرای حبیب	بو طر اول شادی و عشرتدن نصیب
کندین او ملک عادت شیطاندر	کندین او کمر او لکه عارف جاندر
دید ی آو مدن عزازل بهترم	اولدی ملعون انکیچون لاجرم
ادم او ملشد ر تواضع بر له خاک	نار سر کشمکدن اولدی در فناک
بولدی عزت ادم استغفار له	اولدی شیطان خور استغفار له
دانه دو شمشکده بر خوش خال اولور	خوشینه کم باش قالد و ره پامال اولور
در بیان فرو خورده ان خیم	

دور نشسته در نشانی ابلهک	ایده یمنی که او سون آگهک
کنده عیبیک کور میوب اول بکن	غیر یلر عیبی کوز لر هر زمان
هر ملک که خوبی بد خلق در	لاجرم کاری سیه و لوق در
بخل تخن کو کلنه ایلد اکر	بو عجب ر کم یمنه ایلک او صر
خلق خلقدن انک کم زار در	حق قنده صانمه قدری وار
خوی بد تنده بلای جاندر	مرد بد خواجبت انساندر
کوهر مجت یوزین مرد بخل	پشته گبی اولیسر یا مال بیل
مرد بد خو صانمه کم اناندر	سورت افانده بر شیطاندر
مرد بد خو کوهر مزاحت یوزین	خلفه رسوای ایلر بخت کند و سن
بخل دوزخ آتشدن شعبه در	ویرمه میر کو کلونده اکه طشه سور
دوره پانینه بختیک ای جوان	دیمسون تاسا که ایلد عاقلان

دربیان صفت حسد

کرمیادون	جک الکت بو ایگین ای مردی
----------	--------------------------

حکما نفس دیادن اراغ اول یوئی	ایر مسون دیر سک بلای بیک
نفس میالیده دنیا زینتی	اوده صالیدی نیچه قومی ملتی
کر اوله رسک خرص اوزره مبتلا	هر یکا دن باشو که او شر بلا
شوندرنکم اللرنده نقدی یوق	کسندن اول دکلو یوقه خوق
نفسه دنیای ترک ایت ای بر	کلمسون تا که کلونه خوف و خطر
نیچه لر بو نفس اللدن زار و زار	دو شوبن جاه بلایه قالدی خوار
نفس اللدن نیچه نفس نامر او	دو بندی دامه ایلدی صبادی شاد
قوت تن ایچون بولو رسک رنن اکر	نعت و ماله دهر که اکر سر
احتر از ایلد دلا زار او ملادن	استمر رسک کمر دل ازار او ملادن
کی صقین کو کلنی یقنه کسینک	یقین ندر کو کلکی تا کم سنک
یارلق او قنه بلاده کسه دن	بی وفادر خلق اکر چه حسن
حقه یوز طوت غیر دین امیدی	کم او در دو شمشه فریاد رس
کرد لر سک راحت و کنج غنا	کرفن اکت کنج یوکی

کمی انچه تنگه و از عزیز دیده | یارین انده دارم حصه حکم به

در بیان صفت مدبری

مکه کم خوش عقل و دانش دارد | چار چیز بدین قوه بیزار در

مرد نا اهل ایشان اصغر من | ناسر ایه ایک اختر انسه از

اول فعل بد کانه عفتک و اسه | خفت انمه سا که عفتک یاسه

هر کم اوله اهل علم و پاک دل | بادشا در بنده کید آنوک ایل

اخری بزل اید نک نان و نمک | سنده بلور سن نه لازم بن دیمک

واریکن قدرت انده ای جوان | قوه خلقه لطف و احسان

ملکه و عظم او زره او بیمه استوار | نیچه فلسون غیر پیرانو کلکار

هر کم اولور کند و خورند مال | غیر پیرانی نیچه فلسون قبول

پیرنه خلقی ایچینه اولانایه | او غرامه یانه آنوک بو شمنه

اویمه کو کلان او زه سینه صقین | قاج حطر له پیره هم او صقین

بد کمان اوج رسته نین | بعد هم پیر بهر اشت ای مرد خاص

حاصل پیری آنوک خوف از زوال | استمکه پیر سی قوت حلال

پیری طوغری یوله اولقه روان | عافله پیر بو اوج نشنه همان

در بیان تواضع بسیار

کل تواضع پیشه قل سن ای جوان | دوست اولسون دیر سک خلق جهان

اهل دنیا نک او کنده لکه سر | دینک الدن کمتسون دیر سک اگر

هر ملک دنیا به حرص دارد | بی کمان اندن خدایزار در

مال ایچون مدح انمه دنیا داری | جیفیه میل انمه کل مرداری قو

مرده دلدر اغین روز کار | زنده ایسک مرده لرله اولمیدار

سیم و زر دستکده بی حد و اطوت | مال ایچون کو کلنی پیر طوط

ای پسر دائم حدایی یاد قیل | حق بخدا سن کوزله عدل و ادیل

زنده طوت زکریده صبح شام کی | زکر خفیله کچه ایام مسکی

بلکه زکر حق غدا پی روح | صرهم جان و دل مجروح

زکر حق اول قوه مونس جانیکه | بیا قمرانی قصه کیه ایام مسکه

خافل اوله بر نفس رجاندن	احتر از ایت هر زمان شیطانی
ایکی عالمده در سکت آبرو	زکر حقی دوستم بنسب رکو
زکره لازم اوله اخلاصده	زکر اخلاصیده غایت خاصده
زکر اوج نوع اوزره درای پارت	ایده یم کوش ایلده بر هر بهرین
عامله زکریدر زکر لسان	زکر حاصان دله اولور کی کمان
زکر بی تعظیم کی بدعت در	زکره لازم دوستم حرمت در
زکر خاص الخاف زکر سر در ز	اشبهو زکر بلین خایه در ز
وار در هر عضو ایچون محصور	یدی عضوی شویله بطل اتمه در
دوست زکری یار قدر زاکر	آره زکری کوزله کریم یوق بره
خوف حقندن اغلقدر کوزه زکر	باقه حقندن غیره ای ارباب فکر
زکر فو لن زکرین صورت ریکه ایچان	استماع قول قران در همسان
زکر الله حق شوق اشتیاق	اهل دله قولیدر بالاتفاق
اوله جملندن ایشین عیانه	زکر زوقن بلین ناداندر

در زکر دله راجی قران اوق	رفت حرمتله هر آن اوق
نمونه شکر قل حقی عیان	شکرله افزون اولور نعت یمن
حمد بی حد ایلده حقه ای جوان	کر در سکت نار حرماندن امان
زکر حقندن غیره دهر تم لسان	زکر در پاکان ایشی زهر اهران
هر کشیه خودر بو جار چیز	جان دلدن دکلانی ای عزیز
بیری بودر کم اولاسن داد کر	هم دخی اهل هنر صاحب بصر
هم تقرب حاصل ایلده صبرله	خلفی خوش طوط دوشمه مکملکله

در بیان بزرگ داشتن

ایو یاوز خلق ایچنده چار چیز	وار در دکلده یم ای عزیز
بیر بسی کبر و بیری انوک	ایکی بیری هر ندن زشت و ب
بیر خشنم بود میان بیری بخل	اکی ز بونفرومن ای صمد و اصل
غل و غشندن زکر کی کل پاک اول	خاک و تافت و کزونی اکتوی خاک اول
حرصدن کچ کل قناعت عینه قیل	عاقبت ایشین زکر ایشین قیل

دوستدار اول همیشه	سعی قیل و شملک کورمه بوزین
اسکی دشمن دوست او طر آدم	کی خط در ایملک انگک هم که

در بیان فرو خوردن خصم

دور نشد در شانی مدبرک	ایده یم بندن یکا طوط خاطرک
جا اهل و نادان ویر سیمو زر	مشورت اتسیدی نادانک ایدر
دوست پندینی اتخر هم قبول	اشته بوا و مملوبه اولور بول قصور
دو نیه دن هر مکه اطر عبرتی	وار در اندن جهانک نفرتی
مشورت هر مکه ابله ایدر	انی شیطان از در کره ایدر
جا ابله هر مکه مال و زر ویر	از دپایه صانکه پال و پر ویر
کیده ابله دستنه مال و تخف	یا که مریره و یا ایلر تلف
دوست پندین اتخر ابله نه	پند و ویر رست دوند و بوزین
باق مانک خانه ای نو جوان	ادیده اوله عبرت ال اندن هر آن
وار سر کر کهک	دیده اوله کی صفین اوبار دن

ادباردن در بیان بقا ایچ ندرت

چار نشد در بذرک و معتبر	صورتا کر چک ولی بزرک خطر
پیری دو پیری دشمن پیری نادر	خور کورمه بونری ای کامکار
علم در پیری که خوش زینت ویر	مقتدای ناس ایدر عزت ویر
شعلیه کله فچن بهر زره نادر	سر بر دنیا پی اولره بقار
علمی صاقن از کور و بن طونم خور	صحبندن اهل علمک اوله دور
از کن قل در دو که در مانکی	دور اندن تا الاسن جانکی
ای قلندر جزوی در دیچون علج	غافل اوله کم بولاق وار مزاج
قل مخالف طبع قو لندن حزن	دو شمسون در سکت بلا و درده
سوینور ایلد نقش از ایکن	خور کورمه دو ستم از ایکن
آتش و دشمنان که بوله فرصتی	کوره سن پیر دمه بوزر صحتی

در بیان صفت مزمو

آده میره دور نشد وار در	صبا ای نوک لندن زار در
-------------------------	------------------------

خوش کن خلقه ز نهان تمج	بوصفت مرمودر کل و از کج
کبر دن قوهر بود شتمک قو	کبر شیطا ایشد رای نیک خو
مکه کاهل اوله اول نادان اولور	مرد چاکت کامل لان اولور
پیشنه لچ مکه کم پیدا اولور	خلق ایچنه خور هم رسوا اولور
خشمک بود عایوب ایدر سک روان	جوق ندامت بیر سن آخری بکان
هر که کبر یله اوزادر کردی	اوشورور باشنه وافر و شمنی
کسب کارنده او کم کاهل در	کاو خردن بیت پتر باطل در
مکه دین دوست و تن پور در	اکه آدم دیمه کاو خر در

در بیان آنچه خوارک دارد

دور تیشنه نک بقای از در	اندرا چون جوق نبات اولماز در
چور سلطان و عتاب دوستان	بیری و اخی دو ستم مهر زنان
بی بقا و بوندی ناکه سر	یل کبی سیدر بو یور ریزر کجر
کر چه اولور زن بر ایکی دم اهر بان	جزوی اکسب کورسه اوزادر لسان

لسا شاه کم قیده رعایایه ستم	خالی اولمایه باشند در دو دم
کمر ایر رسد دوستدن خشم عتاب	نیز کچر ویرمه جواب ناصواب
اوله ناجنیده یارو مهنفس	کر علاقت دارمه آینه کس
صحبت نادان بلای جاندر	قرب ناجنس آتش سوزاندر
طوش اولورسه اصره ناجنیه کوزک	قاج ایر اقدن بر یکاندر بوزک

در بیان چار چیز که حاصل از چار چیز

چار انشیا چار دن اولور تمام	دکله خاطر ده طوت ای مرد نام
عقلدن قوهر بو لوردانش کمال	عالمه علمدن ایریشور جمال
عقل ویر علمه قره عانده	بی عمل نیت نه قیلور فائده
دین اگر پیر مایزه کامل اوله	نعمت اوزره شکر شامل اوله
یکمه کم عالمده محکم دین کرک	زهد و طاعت پیشه دین کرک
نعمتی چون شکر ایدن بونور کمال	عافل اولانه ایدر لر کوشمال
نعمیه صونک اک صون فکره	شکر قبل نوت ادر شکر

علم بر عقل همان بر قادر	علم مرغ و عقل که بر بالدار
علمه هر کجکه عامل اولی	قادی ناقص هر کامل اولی
بی عمل عالم نه در بیل ای پسر	هر شجر در کم یو نلمش به شمر

در بیان گفتار از کزاف

چار فتنه دار که اول دفع روان	کلمه امکان یوق کندی همان
هر فتن او چسه اغزون مرغ راز	کندی ایرق باشد اول اغزان
یا کبی ارد که او طه بیج بیج	آتن اوق دو دکن کور کی بیج
ضایع اولان مرداخی بویل در	کندی کلمه یوقه ایرق تریل در
کولسن در سکت اگر کیم خاص عام	بی تا مل سو یلمه هر کز کلام
دی بیجه ستری حور ممکن دیک	یا نه لازم بودیوب غصه بیک
خوش غنیمت بیل بو عری هر نفس	شول کز نشسته عمر دل امیدی کس
که کند زن قضا و اید مر	خار و خش طوفان بولن سدا مر
عاقل اسک کل قضا و تیر ضا	فارغ اول اندیشه دن حکم بلا

بل هر کم استر کم بوله امن و احان	اجسم ان غریبی مهر اور سون همان
نقد عمری الهه محکم طوط غریز	کم کید بنجه مینه کلمه ای غریز
صافه عمری خوب طوط ای سرفراز	حقن اول بویک عطا و کورم از

در بیان خاموش و سخاوت

هر که خاموش اولق اتفه پیشه سن	اولدی اینم قودی غم اندیشه سن
کر سلامت استر سیک ایسم اول	ایملک استر سکت سخی خوشی اول
کم سخایه سعی ایدر سرور اولور	نعتی شکر یله کامل تر اولور
هر د لطف و جود له سرور اولور	نعتی شکر یله کامل تر اولور
کلمه خوش طو ندی سخیل صغیتن	کیدی اکسسه سلامت خلعتن
کر در سکت بولاسن امن و احان	قومه الدن ایملوکی خلقه همان
مکده کم عادت اوله جودی و کرم	اول اول محبوب عالم لا جرم
کلمه خلقه ایملک ایدرانی جوان	ایملوکی اول کسند و نه ایدر همان
ای برافه سینه معبود اول	سعی قیل صاحب عطا و جود اول

یا فسون در سکت سنی سقر	فاج بخیله بار اوله قل حذر
در بیان ندامت	
چار نسه حاصل اوله چار دن	بوید هرید راه لوالا بصادن
هر کم اندن صادر اوله چار کار	صکره نادم اوله اول بی اختیار
هر د سائل خلق ایچده خور اولور	خاقی تخفیف ایلین مفور اولور
لمکه ایش صوکنه قلمز سه نظر	لاجرم صکره بشما نلق جکر
احتیاط اتمک کرک هر کار دن	سالم اولوق استیون افکار دن
کم او تشدی لج ایدوب سلطانده	یا قدی کنیدن آتش سوزانده
اولکه بد خو لقله در کاری آنوک	مبتزلدر یوقدر یاری آنوک
اونشوب سلطانده هر کم قورقور	یا جعفر سرون یا اولور زار خور
شاه باغی اولوب اولور و سیاه	شاهلدر دینده ظل الله
باشوکی قالد ر مده کده	دور شمیمین خور اولوب تا کم دله
در بیان آنچه شکست دانه	

دارد چار چیز بدن ایر مرده شکست	ایده یم بر بر اشته ای حتی برست
دشمن بسیار و دام بی شمار	جور بی عدو عیال نان خوار
وای اول مسکینه غرق و ام اوله	دائما بهر غصه و ناکام اوله
هر ملک کم دشمنی بسیار در	راحتی یوق دونه دن بیزار در
هر عالم ایچره بهر اشغالدر	راحتی یوق مضطرب اولدر
در بیان آنچه ازادی خطاست	
جوف خطا اما که دور دی ای بهر	کی خطا در دکله امدی بهر بهر
بیری بود در دکله ای حشر و لقا	ای قه عذر ندن صقین بهر کز وفا
بر دخی بد خودن ایله احتراز	اولوق استر سکت اگر کم سرفراز
صحبت اتمه کی صقین صبیانده	دو کله بوزک صوبینی عصیانده
در بیان سلامت	
دور نسه حاجی و در حقان خطا	طوبت لای که کلکده محکم دائما
حکم و قران چار نسه اوزر در	طوبت مانده

فرضی حق پیرنه اول کستور	والدینک راضی قل یوکن کو نور
نفس شیطانیله دائم قل جهاد	بهر مرادایت خلقی سزده بولم

در بیان ازدیاد عمر

آرتور دورت لسته عمر آدمی	زایل ایلر جان و دلین هم نمی
بیری آنوک خوب آوازی پسر	بیری بر صاب جمال عشوه کر
بیری ایمن اولمادر یا مال جان	جانقزادر بونلرای روح روان
هر ملک کاری مرادی اوزره در	حالی خوشتر کو کلی شادی اوزره

در بیان نقصان عمر

عمرن کسدر کیشنک پنج چیز	خاطر زده صفه ای ای غیر
بیر لکده بیرسی فقر و نیاز	بالکوز لقدر بیری بر نخ در از
ملکه مرده اوستونه ایلر نظر	ایر کورر عمرینه نقصان ای پسر
دشمندن هر زمانه خطر	آدمک عمرینه ایر کورر ضرر
دشمندن او کفره خطر	تم کورر اویشانه او پنجه اوزر در

آوزر در قورقه ایلر اول بر اول بر اول	قور تولاسن تا که باش جانده
--------------------------------------	----------------------------

در بیان فضیلت میکوبه

بنج خصلندن ایراغ اول ای پسر	هر دم مقبول اولمق استرک کر
سویلمه خلقه صفین هر کریلان	کم یلاندر رونقی یوزون آلان
اولور لرله اولمشندای جوان	بیره اورر کند و کندین بی کلان
خلق ایچنده بی جهادی ادب	یوزی صوین بیره دکینه عجب
پیشک اولمه حرز قل ای جوان	عرضله ایر شمسون دیرک زیان
قرشولشمه اولور لرله صبر قیل	اتمسوندن تا سنکچون قال قیل
قل مسخر خلقی نیکو خداید	در لک استرک کر آب رویله
احتر از ایلر سبک بار اولدن	خلق ایچنده الجع و خور اولدن
قاج خلاف اول جانتدن ایراغ	وار ایلدن صکره هر طاع اوستی باغ
اتمسون در سک منی پنج کمر زم	کمره حقیقی صفین سویلمه کم
کر در سک اولمق ایله کین	طاع حقیقی ایله هر کر غیبین

قل سخا فادر سک ای مردغنی
 قل تحمل کل بلا و محنته
 مکه حال خلقه ایدر صحت
 یوز صوبی آرتر بوبش اشیاید
 هر که کند و کار نه حافظ اول
 آر نور یوز صوبی شاهاسنی
 آب رواحانه افزون اولور
 کم ده کم خلقه ترحم واردر
 اول تحمل اهل و صاحب وفا
 رازی دشمنان در سک کره نان
 ایلک ایدر جقه ن اسر سک راوک
 بیر تمه صافن بیر ده سنی کسک
 چیر تمه کسک بیر ده سنی کسک

ایلک ایلک یاد ایدر سن سنی
 ایدر مکت اسر سک عطا و حقه
 بولور اول حقن عطا و مغفرت
 کل بو که سعی ایلک بیل و آیلک
 مرد کار و کارینه قادر اول
 خودر جود سخاوت سر و آ
 مرد ناکس جهلله ملعون اولور
 جمد نوک مقبولی بر خرداردر
 تا کوزک کوکلان بوله خط و صفا
 دوسدندن کی صقین اتمه عیان
 له آنی کم الکله قو مادک
 بیر تمه ندر پیر کی تا کم سنک
 بیر تمه ندر پیر کی ویر سک اگر

اگر نفه اویوب زنت بد کار و فعل
 خلقه ایدر دبلک قلمه در از
 شوندک کم قدری یوقدرای جوان
 مکه کم یوقدر قناعتن نشان
 شولکه فایع هر که ادر ای جوان
 کر عده او سسته بولور سک صفر
 اولتواضع اهل و صاحب ادب
 اول تحمل اهل یغمه حاطری
 عالمی تر پاکت بل کل ای سر
 جوخی اول تر پاکدن بولدی نجاش
 قاج زهر دن بولوق اسر سک نجاش
 صبر و علم حلم یوقدران و در
 فخری جمد اسر سک نان ویر قور

اولور اولمیر پیره کندک صا مغل
 جک اکت صا قلمه اول سر خزان
 زنده صایه صر ده بیلانی همان
 اتی طوبور مر شهما مال جهان
 جو بچه کلمه عینه مال جهان
 کج کن بدن آنوک ای شیر نر
 نیکو خولر صحبتن ایلک طلب
 بولاسن تا کم مقام صابری
 زهر بل نادانی اندن قل حذر
 نیچه لراول زهر دن ایتدی وفات
 قومه تر باقی که انده در حیوات
 کین و خرمین بعض خود قائل
 نان ویر سک معینه جان ویر

صورت نازده مرد کامل اول	کج بو بنکدن سوز مله عامل اول
اعتبار خلقه امر نه اعتبار	سن کبی اندر ده به اوج غبار
مهر بر بسی به بلایه مبتلا	حضرت حقن او مهر بر به
مهر نه دکلو عالم اولک ای مهر	طوتمه نازدن اوزن صحت مهر

در بیان صفت منافق گوید

مرد نادان ایکی عالی نشان	صحبت صبیان و رغبت با زنان
مهر کم اوله زشت خود بد فعال	در یکی ایت در یکی ای خوش حاصل
مهر که بد خود اگر چه زنده در	زنده صایحه سن آتی کم مرده در
مهر که سوید جرم و عیبک یوز که	یار صادق بیل سن آتی اوز که
مهر کم اوله سا که شاها را مهر	دیر آنک یولنده سنده جان
اکله قدرن عاقل و دانا رکت	اول عیدیم مثل و بی مهارکت
سعی قبل از نور مغه خلق حیا	اولیون بستر سکان حبیب محبتا
کر خلاص اولق در مسک یارون	مهر خلقه جا که طبعیت یارون

یاردن رازک طوتمه زنده الفتی	ایله او ستونه بلایه نکبتی
اشکم ای اشک شری دکل	قوا و فعلی فاج همان اوزل کسل
ای کم سا که حد اقلدی حرام	صافق اندن کم اولاسن نیکو نام
رزق بابن سا که اچده حد	قوا سنده شکن انوک دایما
نیک نام اولق در مسک ای اخی	تازه رو اول هم جوانمرد و سخی
موتدن قاجوب قتی خوف اتم ملج	قور نویشتی یوق ایر اخار و کج
قاجوب اندن بولدی کسه نجات	ظل زائل کبیر عمر و حیوات

در بیان حصت دو

غفل و غشیدن ایله قلبک بار تر	کن طوتمه بویکی حصت یتر
کل ضایعه قدرت و کرداننه	طوت بوزینی رحمت جباریکه
جملدنک محبوبید خلق نکو	قوا مغه خلقی ایدن ای یا کبره و
کو کاک بچو اول انا جبر خلق	کم بعد از آرایش ناهل شرف
مشول کشی کم مشهوری بنده و	طوتمه زنده ایله امانت و

ناکسی دولته کور رسک اگر	آج اولور رسک واروب آنه اگه سر
وارعه ناکس قیوسنه اگه سر	کور دکل و قش دخی صور حیر
دوزخه ایل کارنی ای کار ساز	اش بودر اکه ولکن او غشنه انه
ایکی کیشیدن صفین ای خونبار	ناکه ایه کور میه نکبت زوز کار
هر که نادان دوستد رایله حذر	هم عدو کم تنده خود رای بهر
قیل یانندن دوشمنک کنکه ایلغ	تا ایره جان و دله خطو فراغ
یار نادانی یانندن دور طوت	کو کلون اندن صکره وار مسر طوت

در بیان صبر میگوید

نرم سوزم سر دلکله سوزیم	کس زنی خلق ایچره منوم ایلیم
دیرمه الله انصا قبل اول	اشته روشن راه اشته راست اول
بر فقیر رفقه ویر ملت حیر	جامه کیرد ریکجه در یاسیم و زر
خشم یو تمق همیشه خاها ندر	خشم کدی صفت شیطاندر
خوش بجز هر که خلقی دهر له	بجز هر که خلقی دهر له

قهرم شوم لکه بی شرم و شفی و شوم خدر	صلی باباک و جودی بو خدر
یو ملوق استر رسک ملا متن امن	اول همیشه بهشتین صالحان
ایر مسون در رسک اگر ناکه ضرر	یاره ضرر دن ایرغ اول ای بهر
لکله وار سه صحبت اهنکره	بولشور لابد قراسی بهریره

در بیان بهشتیها که خواری اورد

بهشت حصلت خور ایلر آدمی	ایدیم بهر بهشت ای آدمی
بیر سی اولدر که مانند مکس	اولمفل او قندین مهمان کس
لکله دایع شول او قندق بیر	خور اولوب یوزی صون اویز
اوله نادان اسله سوزم سوزیم	ایل او نده کوتالقی ایلیم
ایکی کشی سوزیم کن قالد اش	سوز لرین یاد کله یا اندن سوش
چو مکین دین ایل عرفان او کنه	ایر سه خجالت نوله بهر ان او کنه
سوز که کوز دک کس طوطی که کوش	ایچمه نه نهار اغوز کی او اخل خوش
استم دشمنین ای جان چاکس	استم دشمن نه حاجتک

البحر اصدان طلب اتمه مراد	خورقند راسله سوز فله غناد
عورت او غلامه اویوب اوینم	بکچسون تابوینوکه طوق بلال
عورت او غلامه اویوب اویندک	کندهنی خورایلیوب چکرک ادک
در صفت یار موافق گوید	
التی اعلا نسبه واری شهر یار	بیرسی انوک طوم خوشگوار
بیرنی یار موافق یار جان	بیری بر محرم نازک مهربان
دانی شول سوز کم درست و آشت	بی بهادر دینده مانده در
عقل کل استه عفلک وارسه کر	عقل کامل بوسه بوش دنیا دکر
دشمنی چوق اولنه اولما یقین	بیرونی یار حجم اتمه صقین
کسه عیین کوز لیوب کوسه مکل	بی عیب هیچ کسه اولم شول بلیل
حاجتی مولادن استه ای بسر	غیر بیلر دستره بوقه رفع و ضر
شاهدده کنده بر مقصود	ایله مکر خوف بیلر معیوسه دنه
نیجه لر جهدایده کام ایرمیه	وای اول مقصوده مولای ایرمیه

ویرمیه حقه محصوس انجه بوداودوش	امدی ال جلت غیر بدین حقه یا بشت
یلاطی قل عنایت اتمه رت	یوز سوره قاپوکه کلک صلی مد
اوقمه الچقدن مروت کارنی	دانی بد خودن ریاست کارنی
حققدن اوز که بنده نیک یوق نافر	بندلم حق وارکن غیر ییری
لکه خوف ایدر خدادن مهر زمان	خوف ایدن کانسیر نفس جان
بنلو سوز دن اولکه دین باغدی	بقدی شیطانت یوره کن طغدی
آدمیت اوقمه کل کد آبدن	ال مضیحت کل اولوالالبابدن
کمزب و کبر و غیبت و خرض حسد	در که حققدن قلمور انسانی در
در انجه نایافت باشد	
اولا بکلرده اولمزد و ستموق	یاقین اولم سبین اتمه چوقوق
آتش سوز اندر خرب نهان	راجت استر سک یقین کله همان
نه ایران اولم کم طوکوم نه ایران	نه یقین کل طوطی نه ایران

مهر که کار نعل کوزا در اول و وسط	عاقلا نه دهر نور انور خلط
گاه اوله ر کم عاقلی دست قضا	جبری التز قرب شاه بی رضا
قرب شاه ایبر شن تقدیر له	چاره بو طر بعد نه تدبیر یله
اندک حالی رجا و بیم در	جاری سی آنوک بهمان تسلیم
بندن ال ای مرد قابل کل سبق	راضی اول حکم قضا در اهل حق
مهر کم ایلد عالنه ایلد حسد	بویننه دافر او جیل من مسد
شو کم ای اهل بصر که آبدار	جیل در کاری آنوک قلا بدار

در بیان حصلت سه

مکه ه کم اوج در که عادت وارد	انده هم بخت و سعادت وارد
خیر اتمه خیری بی منت ایدر	کس بی مستوجب رحمت ایدر
هر قش که رسد بیکل تبیین	خالق ایچنده که اجمه اول دهان
مهر کمی که رسک که یلدن جوقه	طغری نیول کو ستر او کن آل فر نطو
کل نوک کس کن که کو نهم درانه	رنجت اوله بیچ فرده زنه ار

زنه ار فارغ البال اولق استر سک اگر	استه اوج استیایه دائم قل نظر
اطلا حکم قضا دن چکه سر	ثانیه طوت حق رضاس معتبر
هم او چنجی کمسیه قلمه جفا	تا بولاسن ایکی عالمه صفا
مکه ه کم وار در کوزل عقل نمیز	حقیچون ویر نه ویر سه ای طر نیر
قارینور سه اند بیکل خیره ریا	او مکه کم اول اوله مقبول خدا
کر عمل او ملایه خالص بهجوز	قلب اولوب او طر بهاسی اول قدر
قدر نک بت که کل ای نامدار	ارزوی نفسه او یما زنه ار
ارزوی نفسدن قل احترار	سه فر از اول سه فر از اول سه فر از

در صفت راست کوی و صدق و امانت

حق کرامتدن ای مرد سخی	دورت سنه واران یادیبت دخی
اولا صفه دلک کذاب اتمه دن	هم صیغین خلفه خیانت اتمه دن
مهر کرامات حد و ندر مسخا	مهر داول صاحب سخا اول ای فنا
فائده کم حور یغنه کسب اولو	مهر ض اول با مال یدر اندن نولو

خلق ایچنده هر که رازک قید فاش	قاج یاننده همدم و محرم مباح
ملکه منع ایده سنی خیر اندن	همدم اوله قاج اونو غم زاین

در بیان خزان است

چار چیزیدن صفین ای هوشیار	ناسنی یا قیبه دوزخ ایچره نار
عمر ایچون لذت در سک مهر دن	اول حرز او سنده حشم و قهر دن
خلفی کور دک سا که او میرای جوان	چارسی سن خلقه او مقدر همان
چونکه کور دک دستگیر مرماد	انکیچون غصه سیوب قلم یاد
انمه دولت پایه سینه اعتماد	عاقبت بیقرانیده تنه باد

در بیان بے وفای جهان گوید

هر که شاها خلقه بکدل اوله	جمله مقصودی آنوک حاصل اوله
مکده کم وار پات طبع خوش نظر	اول اولور عالمده خوب و معتبر
هر که بی مهر اولوب دانه جور کاف	آیندیه آکه وفای پروز کار
غم کو سنده شو لک هر تنگد غم	شاه لک کولی آکا ایک اهام

ایتم هر ملکه یار سک روز فرح	یار عجب ار اوله لکایوم شرح
چون سکا دولت ویره اول مستغان	دولتکدن خیر کور سن دوستان

یار او درکم بول دمنده یار اوله	ناره دو شمسک بیله یانوب زار اوله
معرفت حاصل قلی جان پدر	تا بولاسن قدرت حقان خیر
معرفت هر ملکه حاصل اتمدی	کنده ولی مقصوده واصل اتمدی
هر که عارفدن حدایی بولدی اول	بوفنا ایچره بقای بولدی اول
زنده درای یار مرد معرفت	اهل عرفاندر سرای عاقبت
کنده نفسک سعی قلم بیل سن	پس حق بیلوب شکر قبله سن

عارف اوله راوله اول مردم شناس	عارف اولیان دکدر جنس ناس
عارفک کو کلزده در مهر وفا	انکیچون در اولر اهل صفا
هر که کم معرفت ویره حدا	طوبه اول کو کلزده حق دایما
مرد عارف دنیا به قلم مستحضر	کنده کینه نه دجی ریح قدر
دکله ای صاحب کمال و معرفت	یوقی بخت رکندن اهل معرفت

دو نیمه و عقیق حدادن غیر ی ماب	چشم عارفه دکل ای خوش خیز
همت عارف بقای حقد	اول بقاده فانی مطلق در
نیه بکرز ایدیم اشبه جهان	شول دو شته بکرز که کورر برای جان
چونکه قاقوب او یقودن بیدار بود	کور دو کن بو طم السده زارا بود
بینه بوند کبیر بری اولور	قبره سنه التمز وارث آلور
وارث ایچون بوق بهر جمع تامل	زوقن ایل مسورر جکر سن وبال
هر ملک کم نیت و خوش کردای	راه عقبا ده متاع و یادی وار
بر کوزل مجبو به بکرز بو جهان	کندی کندن زینت ایدر هر جان
قوجوزه خوب بسراول اری	کیچر اقا چیلد و مکرو روی
او یقوده بولدوده او جقتن ایمان	اولدر رحم اتمیوب ویر فرامان
عافل اولمه آج کوزک ای بهرین	بوزن مطاره دن ایلد حسر
غایت اول کینج و ریده ای سر	که در شک کم اولان معتبر
دین اوین ایا دایدر زینت او سع	دین اوین اتمیوب ویر فرامان

طمع کورع علمدن آلدکسه سبق	فالمسون بهر سنه سندن علم حق
بیس و رعدن خوف حق بیدار بود	بی و دوع اولن کشتی رسوا اولور
کم و روع اهل بیو جه رایبله در	جنیشن و آرا می مولا بیلده در

در بیان تقوی

شولکه حقندن دوستلق ایدر طمع	سنه اهرم که حقندن بی و روع
اهل تقوی نیرت شبهات و مرام	کر لباس و کر شراب و کر طعام
زاهد اولانک اولور برده حلال	اولور اهل زهد بانشده وبال
بحون و رعد بار اوله علم و عمل	حسن اخلاصکده اولن بی خلل
ناکمان ایدر سکت ای بنده کنه	توبه ایلد کم قبول ایدر اله
توبه قل کوردل کمنه بولدای چو	ایدرم توبه دیمک قلچو سو
کاهل اولمطلق انابنده خطا	عمر هم آد نمره بوق آنده بقا

در بیان جهنمت اولین الله

قد زنگ برتد کجه سنی ایت حرمته	تا صراحتی ایدر سن عترته
-------------------------------	-------------------------

شول کنشی کم حرمت مردان اید
 دامنگ هر مکه بغلر خر میده
 هر که صالحه ایچون حرمت قله
 حرمت اهلینک بیری ای کامیاب
 اهل حرمت اوله اخوانه شفیع
 نه قدر عاصی اولور سه خادمان
 ویره هر بر خادمه اول مستعان
 حرمت ایچون هر که بغل انور کمر
 ای برادر عزت **ایست مهماننه**
 چون یدر مهمانی صامه اجله
 هر که فونق کور جت اوله ملول
 سول کنشی کم حرمت مهمان اید
 مکه مهماننه کور بوزله بقصر
 حرمتک آخر انوک دوران اید
 ایریشور البته آخر غنچه
 حق اکا عزت ایدوب حرمت قله
 جنت اوله بی حساب بی عفا
 هم مقامی اندک اولار رفیع
 کم اندون شو محسک عابدان
 خرد اخر صایمان و قایمان
 مغفرت باغدن اول بولور ثمر
 جای راحت استریک چاینه
 اوستوفه تا باب رحمت اجله
 دور اوله اندن حد او هم رسول
 کنده ولی منایسته غفران اید
 یارن اندن دور اولور نار سفر

سفر اول نکلدن ایریخ ای میزبان
 خالو که کورج یدر ایچور اکا
 بهر عطا در کم فونق صاری کریم
 اکشی بوزله خلقه مهمان اولمفل
 خانکه ایرد کده مهمان خالص عالم
 هر که مهماننه اکرام ایلدی
 بهر نه وار سه آرزو جوقدن ای پسر
 آجلر قرین طویور تاکم خدا
 هر که عربان کبوسج جامه
 هر که عربان بهر قفتان ویره
 کوزله خلقت آجینی محنا جینی
 هر که کم اوله دولت بخت یار
 ای پسر نان بخیل صومعه ال
 ایر مسون مهمانن سا که زبان
 نه اول آج کنسون نه کوچ کلک
 کی صفین اندن قجوب اوله لیم
 داخی مهمان ایر سه پنهان اولمفل
 جت او کونه آرزو جوق نیسه طعام
 کند و سن عالمده خوش نام ایدی
 هر دور ویش او کنه جت ماحضر
 جنت ایچره نعمتله طویلیا
 صونه حق دستنه رحمت نامه
 اکه جنت حله سن رحمان ویره
 استریک کور سعادت ناجینی
 خیره سعی ایدر نهان و آشکار
 ریح خالو ایل اولم ایچره دیز کل

نان ممکن اولور ریج و عنا	نیکم نان سجدن پر ضیا
داره دعوت اتمه کلری بهره	جایز اندن قدر که نقصان
ایست امتدن حسن و نذن	و مته ای غافل حذر قل اوذن
هر نه دکل خیر اید رسک اتمه عد	هر نه کم کور رسک ای کورم بد

در علامت احمق

اوج علامتد بلور لمر احمق	بیری اولکم یاد اتمز اول حقی
سوزه آغاز ایلسمه اکثر اید	آدمی او صندر ریزار اید
بهم اولور کاهل عبادت اتمه	لیک جست اولور فحش اتمه
اولغل نادان و احمق ای بس	خالقی یاد اید بهر شام و سحر
حقی شوکم زکردن غافل اوله	راه حقه احمق و باطل اوله
امر مولادن چورمه کردنی	بورجکی اید ادا اولمه دنی
مرد ایسکه مردانه دهرن ای بس	باطل و نادان بهر گزاکه سر
هر کی کور رسک دی جو قی کو کورم	غیبه مشگل علم ای سر فراز

سر فراز کس قضای اسماین سوزی	عقل ابرمزا که اندن بوم کوزی
صومنه ال فان بیتمه ای عفرینه	ولاسن ازاده روزر سنجینه
صومنه دستک دامن نامحرمه	دوشیمه سن تابلا می معطمه
کند و رازک قادر اولور رسک اگر	کند و که داخی دیمه اید حذر
بلدر رسک رازکی نامحرمه	فانش اولور البته اخر عالمه
مرد ازاد اولق استرسک اگر	کس طمعون کو کلک ای جان بد

در بیان فاسق میگوید

وار در فاسقه اوج در لو خصال	میل ایدوب فسق و فساد ایدال
آه کم خلق جهاندن متصل	خیر قلمر مکسبه اول بد اصل
بهم شقیقه اوج علامت واردر	بهر حرامه میل و رغبت واردر
باطهارت یورور و بی وقت اولور	عالمی کورسه فخر عانتد غور
کل عذاب قبردن اندینه قل	قل طهارت ایلو کی بهم پیشه قل
همشین اولسون سکا اهل علوم	بهمشین در رسک سنی نامعلوم

کنونی صدح اتمه ز نهار ای جوان	هم صفین هر کیزه دیمه مکر فلان
گاه اولور اول خور کوردو کلک فلان	مرد حق در یمنه کلمه جهان
کرد لر سک مغفرت کتر اتمه زر	قدر تک بتد کجی صحتا جبهه ویر
در علامت بخیلان	
اوج علامتله بلیور هم بخیل	ایدیم کوش ایلر بربرای خلیل
هر فحق سائل کوش نرین اولور	دتر یوب مال اوسته ارزان اولور
هر فحقن ایرسه اکابر آشنا	فاچوبن ایلر ایرقدن مر حبا
مکیسه خوشدن ایرمز فاده	جمع ایلر اقا که مال زاده
زشت رودن دیلمه ز نهار کار	حمزه رودن کور مراد ای همای
سخت دلجون اوج علامتله بولشتم	سخت دل حالن ملامت بولشتم
قاچشم اندیاشدن لاجرم	ایر مسون دیو دیله دردو الم
دائما ایلر ضعیفه اول شتم	قانع اولم ایزه چوقه لاجرم
سخت دل بوند و تصیحت اسلم	بند خوبی بد طبیعت اسلم

اسلم مکه کم یوق خوش ادب حسن حیا	عرض حاجت ایدیوب دایم اکا
ایلی دنیا مرده در معینه هب	خیر او قمن مرده دن زنده عجب
مومن محتاجی کور سک هر فحقن	حاجتک ایلر روای بوالحسن
ای فقیر ناتوان و نامراد	شاهد دن دیده دیدر سک مراد
اولمه حرم دشمن ایلر وفات	باقی فخر مکسیه زبیر حیات
چونکه کور دک دشمن اتمش خلعتی	حاضر اول سنه همان قوه غفلتی
کوز یوموب آچجیه ای امر اجل	ایریشور الور قاله رطول اصل
در بیان قناعت می گوید	
اول قناعت اهل دائم ای پسر	کرچه اولم فقر کجی تلخ نر
هر سحر توبه و استغفار قبل	فرصتی فوت ایلمه تکرار قبل
قلعه بولد اشک حقنه غیبی	غیر شیطان هر اتمه لعنتی
هر کونک باشنده تاره توبه قبل	قوه استغفار ای الدن متصل
مکه کم یوق در شهر خوف خدا	الدن ای قور قدر جی دایما

دستگیر اول قدرتک پند کج سن	ایسر من مقصوده ناصح و اسک
عاریت رالده بواسباب و مال	پهچ بیلور میسن نویسم پیرنه حال
عاریت اخروار یسر پیرنه	کبد میسر سن سن پیرینه پیرنه
حاصلک دنیا ن ابحق بر کفن	مال ایچون یا پونجه های و هوندن
حق یولنه هر نه کم اندک سبیل	بارن اولدر اولجی زادر حیل
از و چوق حقن او کم راضی اوله	حاجینه حق انک قاضی اوله
ملکه کو پیری او زره بیت ایدرنا	عقل یوق دیوانه درای بواله فا
دیلمک لایق دکل حقن غن	مومنه زیر اغن عین غنا
فقرو درویشی شفا در مومنه	عایبه زوق و صفا در مومنه
معینده دو شماندر اولاد و مال	اشبه و شمندن وفانه احتمال
انما اموالکم اولاد کم	آینی نصیفه بنمزمی حکم
مرد را بک عین کلمه جهان	وصایت حق در انک فکری همان
هر ملک صدق دلی صاف اولاد	حرقه و لقه اکا کافی اولاد

اولاد اولک آرتر مق دیلر املار مال	زوقن ایلر سور اول جک و بال
سند حق ممتک تو تر یو چه	دو نیایه بقدر دیر عمرش و چه
حق یولنه وارک اوینه فردایک	مصلحت فضا یی کوزله فردایک
غصه ن بولمق در سک کر خلاص	اول جو افره منجی و مرد خاص
کر در سک که ریه سک دوزخی	کل سخی اول ای برادر کل سخی
اسخیا یوزنده در نور و ضیا	اسخیا در هم قرین مصطفی
دوزحک اهل کر مکار یوق	محسک پیری جهنم زاری چوق
اهل بخلمک پیشه سی تبلیس در	دوزح ایچره همه می ایلیر
کو ریمز مسک بهشتک یوزونی	پرده امساک بغد کو زونی
اهل کبر و بخند دوزحد مقرر	رحم ایدر میسن قوفی نار سقر
ای یسر کبر و حسد دن دو اول	لطف و جود و حلمه مشهور اول
اول تواضع پیشه و صاحب وفا	اول سن تا علم ایچره محبتا

در بیان افعال شیطان کوبه

چار پیشتہ حضرت شیطانید	دو را اولہ را اذن او کم رحمانید
کل مسون قاج بانه اہل نفاق	کم نفاق اہل نہ دور خد رتیاق
اوج علامت دار منافقہ بیان	سا کہ آنی ایدہ ین برہر بیان
وید و سینه دایما ایدر خلقت	سو بدختر دو غری مکر کم کزب لاف
ایلمز ہرگز عیایت مؤمنہ	دایما ایدر حیانت مؤمنہ
ہم منافق و عہد بہ قلم و وفا	صوبہ تنزدہ ہم انگ اولہ صفا
قل منافق بی سنی زیر زمین	خلق اللہن قور تلوب اولہ امین
مکرید اللہ منافق آدمی	دو شور برہری برہنہ عالمی
خلفی برہری برہنہ دو شمن ایدر	کو کلنی آنکلہ شیر و شش ایدر
ای پس ایدہ منافقون حذر	اور منافق باشندہ تیغ و تبر
کم نفاق اہلینہ بر دم یار اولہ	او غمہ یوب در دہ پنجہ پیل زار اولہ
خلق اویسک در سک بالاتفاق	سو باندہ طرہ سون اہل نفاق

در بیان اہل تقوی و علامت انان

منا انان متقی دہ اوج علامت وارد	متقی مردہ غفار در
عزت استرک اگر ای متقی	کلمسون بانکہ سعی ایدہ متقی
اہل تقوی جوق ہمز فوہ ہلا	کم اولہ باندہ جوق ہمز و ہلا
متقی اولان کشی ای نیک نام	شہلو لقمہ ہمز پنجہ حرام

در بیان شکر نعمتہا گوید

مکہ کم اوج دور لو حضرت وارد	اہل جنت مردم ہمیشہ در
قل بلا یہ صبر و شکر ایت نعمہ	دو شمیمہ سن تابلا و زلہ
روز شب ہر یکلہ استغفار ایدر	حق آنی جنتہ بہر خد ایدر
شول کشیدہ کم اولہ خوف خدا	حقہ استغفار ایدر اول دایما
ہر یکمک کم پیشتہ سی عصیان اولہ	اول فجن شایستہ غفران اولہ
حالی اولہ ہرگز استغفار دن	عافل اولہ کی صقین غفار دن
خیر کی کنہ کی الکلہ ویر مکہ پیشہ قل	خیر و احسانی شہادہ و ہشہ قل
خلق کنند و ہر مہر خمار	یکد رو بہر دردن یوز دانہ زر

مهر نه کم بغش سک انچه جوع	اوله رسته کرسنی فقر بیه جوع
اول اکا بکر که پیر و چقا	دوندی ای بیگمه پینه وار
زوق و مال شاد او که ای پسر	یکمن بی کیمن احسان ایدر
شادی دنیا سر اسرغم در	دو کنی اردی انک عالم در
حقک امرید برزه لا تفرحوا	کی خطا در بیره کو ملک ای نیکه
استمر بنزدن خدا شاد اولمغی	غصه دن عالمده آزاد اولمغی
سبحن مؤمنه بود نیایی دینی	جای رحمتی صافه رسک سانی
رحمت مولایه طلبسن اگر	محنت و درد و بلا جک ای پسر
شاد اوله رسک فضل حق یچون	بیک دنیا ایچون اوله رسک خطا
شاد بق استر سک ای صاحب وطن	قاچه عالمده بلا و غصه دن
دینه دن هر مکه بی اندیشه در	ایره جک باشنه آخر یقینه در
سن ندن کلک و جوده ای پسر	فکر قبل آینه مرد اسک اگر
بو یکن وار ایلدی قولا سنی	اگر لایق قافی حرمت داسنی

داسنی کل بهر و کل بنده معبود اول	هر زمان صاحب جیا و جود اول
چوب و خوردن دور طوط یا مکی	زنده قبل ز کربله صبح شام کی
ای پسر کل آزی و آزار او یوا	کم بود نیاده مرد حق خوی
او بومق قرب سحر بهم فریاد	اهل حق یا زنده مکرده حرام

در بیان نفس قانع

ضبط ایدوب نفس بکنر شاید	نفسه تابع کسر رکراه در
نفسه او بجه باشنی کس بی سرایت	نفسه دائم جهاد اکبرایت
نفسه او یان دایما رسوی اولور	عاقبت دفرخ اکا ماوی اولور
حق خلا فی نفس قبل زیره و زبیر	بودن او که طاعت اولمغی پسر
نفس کلک کس باشنی ای شیر	کو رسک استر سک رخ اسلام کی
نفس بد او ملاز مسلمان دکرده	بهمدم او ملاز که ایمان دکرده
آدم او ملاز دونه ده خود بین اولو	دایما خود بیند و غمگین اولان
اهل حکمت پندیده ای شیر	کو لکه کو دیش او ترسند قله خواب

قلمه هرگز ای بهر تنها سفر	وارد در تنها سفرده چوق خط
کچم مرانه نظر قلمی خط	کونده رین آینه به بافتی روا
خانه کم تاربت و تنها اوله هم	اولم انده پاکر با صمه قدم
دوه فاته کوچ سک او من قطا	اولم انکر آره سینه زینهار
کردر سک ارتوج رزق خدا	روز شب مولایه قبل شکر و ثنا
کردر سک عمرین آره ای جوان	قومه حلقه ایدو کی الدن مایان
دیر اسک اسکیده یوزین صوبی	از کف هایت قومه الدن خوش خوشی
هر که اول فسل عصیان اوزره	عمر و رزقی کسر و نقصان اوزره

در بیان فضیلت فقر

اکسیدو گزیده رزق آدمک	ای بهر اور آجته بالانه فمک
فقر ویر خواب بسیار ای بهر	چوق او یومعه اودی زنهاری بهر
دو شک ایچده شوکم عربان یانه	رزقه نقصان ایره و خیران یانه
کم تنه اوله ایلیمه عربان ایکن	غله ایریشه اول حزن ایکن

ایکن کر صا جر سک ایغه نان بارش	بهر کون اولو کوره فرسک بارش
بهم چابسته بیمه هرگز طعام	کم بونی معقول کور فر خاص و عام
بهم کچم هرگز سپورمه خانه کی	اکسدر سک رزقکی ودانه کی
اولو کی جالفرمه هرگز نامله	قبل خطاب انده لطف نامله
بهم خلاده بهر برک قیلیم ترش	یاره فر در طوت سوزم غافل میش
بوله بیگک جویده دیشک باله یلمه	خو را اولورین طوت سوزم چوق توله
یومعه هرگز اندر یکی خاکسیر	سعی قبل یوما غایب پاکسیر
کر ضروری سوهر یلمه بیت حرم	قابور دنده طوج سوهرندی هم
استان اوزج او توره ای بهر	رزقه نقصان ایریمه دیر سک اگر
چقمه بازاره چقار سک کچ کچ	فانده یوقده زیاندن غیره یایچ
او فوب داخی سویندرمه چراغ	قو قوسدن کم خراب اولور داغ
شانه کی کسه یلمه قیلیم مستشک	شانه محصص اولمه سید خوشترک
استان اوستنه یا توب قومعه سیر	محنت فقر ایریمه در سک اگر

هم که اردن صفین ای محترم	پاره پاره انکه صایمه درم
فقره باغند را اولاد دانه نان	طوت سوت سوزم اسله سی ای نو جوان
خانه دن دور است اور مجد آغنی	آرتوره سن تا که بال و یا غنی
خر جکی اندازد دن ایمنه فرون	طولیه تا غصه دن بغیریکه خون
قد رتک واریسه کراوله بخیل	کوزله محتاجی ایاقه کی جلیل
سختی ایبر سه طارمه صبر قیل	ویرمه نفسه اینسا طی جبر قیل
انجور سک سختی و قنده کر	اولیمز سک صایبر نیک انی
صبر قلزم سک اگر وقت بلا	صایبر و شاگردینو می هیچ سکا
مرد شاگرد لای میرو که ا	یوز جویر مزنازل اولدوقه قضا

در بیان تجرید و تفرید فرماید

فقر ایله فخر ایلمز سک ای عزیز	مرد حق دینم سکا اهل تمیز
فقد و فخری بیوربد اول رسول	سن رومی اوله سن اندن ملول
امر محض هر نه کم و اقل قبول	حرمت استر سک حد اول اول جمل

حمول هر بلایه صبر قیل ای مرد کار	صبر یله اسان اولور بجه کار
اهل تجرید اول ویدر سک کرم صفا	اهل تجرید به نیر نان و عبا
حنه منیلک بنده عقبا به ایبر	حرمینله قرب مولایه ایبر
اهل تجرید شهوتی ترک انکر	بلکه جملک لطفی ترک انکر
شول زمانکم شهوت ویردک طلاق	اولدم اولدک اهل تفریق اتفاق
کس امیدک جملک موجود اندن	کل محب دار اول صفا زاندن
جملک دن کج حقه ایله اعتماد	اوله سن تفرید دن نامستفا
ترک دین اول در سک آخرت	قولب سی کی پلاس مسکت
که میسر اوله سا که بوم مقام	صاحب تجرید اوله سن والسلام
شوکه عطاره بتر دم قریب	قوتو سن اول اولور لایه نصیب
همشین صالحان اول ای سر	فاستقک یا نه وارمه الحز
قبله ظالم دن یطامیل ای جوان	صانمه سک ظالم سنی خلق جهان
ظالمه هر مکه بر دم یار اوللا	حاشه الله کیم اویر خور اوللا

فاج باشند اهل ظلمک ای فقیر	ساکه کم در واراویانا را ده کیه
صحت عالم همان آتش در	عالمی احراق آید در سرکش در
مرد صالح صحبت زن اوله دور	تا بیره جان و دله ایمان و نور
کل صلاح اهلینه بار واهم اول	حاصل له بهم جیسی محرم اول
راه شرعی قومه الدن ای جوان	بارگاه حقه اندن اول روان
راه شریک در صراط مستقیم	چشمه یولدن اوله دوزخ لمقیم
آدیم آتمه راه شیطاندن بکا	کل قدم بص راه رحماندن بکا
مرد راه حق ایسک ای فوجوان	فهر حقندن اوله ایمن هر زمان
نفس بد خونک خلاقی اوز اول	بوکسون ایمانه ابلیس یول
نفس بد شیطان اولور سه قرین	تیز چقاریر آئی باشند اول لعین

در بیان آنکه دوستی را نین

حق کرامتندن ای صاحب جا	دور تلسه وارا کا اولمز بها
بهری طوفانی سوزیکدر هر سوزیک	بهری احسان آتسه حظ ایده وری

اوزی بهر بسی حفظ امانت آتمه در	جمله کارین بی جانت آتمه در
کیمده کم موجود اوله اشبه چهار	بلکه اوله مومن و بهر کار
دوست گیم اوله زیانکار ای کیم	چک الک اول دوستن ای کیم
دوست صتمه دوست اولمز یاده خور	طوتمه شاهم کل بوسوزی قالی خور
بهر توانگر کم ایده منع زکات	عمرک اوله فقه فقه اندن بول نجاست
عال ایچون هر کیم سنکله اوله یار	یار اولمز ساکه صاقین زنهار
یار اولمز کسبه فائده خور	دور در اندن خدا اول سنده دور
مشول کشی کم کوردک ای یار با	قائک ایچکدن ایدرمی اول با
قدمه آنکله سلام و مر حبا	اوله یاقین قیل ایراقدن حبا
واره عالین صور بیجا اویمسته	بیزه اول سستدر وارا اویمسته
قنده بهر صوموز کور رنگ آب ویر	قندرنگ بیزه کر جلاب ویر
قل شیمک بهر بسی کریان اولا	دتر یوب عرش خدا ران اولا
قل شیمک کو کلنی شاد و فرح	تا که سندن دور اوله هم و فرح

هر بنی هر که کربان ایلد	کند و رین دور خله بر یل ایلد
هر که بر حسنه یمنی شاد اید	جنت ایچره قصرن اباد اید
هر اسرارک سنک ایدر عیان	قاج یاتندن سن آنک ای با جان
هر ضعیفی کور یچک قبل مرحت	حضرت حقندن در سکر مغفرت
ییمه هر کر طوق خلق اوزج طوام	اولسون که کلنده قسوت ای غلام
جوق بیکدن حاصل اولور جلد در	عاقل اولان جوق بیکر ای نیک
نیلسون راحت حسود شومده	اول و فاسر کازب مندموده
قج منافقندن ایراغ اول ای پسر	ایر مسن تا کم سکا اندن ضرر
قلبی ایچره آدمک قوت حل	صافی ایلد و بنی ماسد زلال
اولکه دائم اکل ایدر مال حرام	قلبی جسمنده آنک اولور تمام
خویش و خویشان خاطرنی صوره	تا که بیکرک آرتوره اول کردگار
دو ندر سه افر بادن هر که رو	اکسیلور مگری و بولور رحمت او
هر که اول ترک افارب ایلدی	جسمنی قوت عقارب ایلدی

ایلدی هر نه کلمه بد اولور سه افر با	قطع رحم اندزه بد در ای قضا
اقر یا سندن شوکم بیخانه در	دو نیه ده نامی آنک افراده
هر دایسک کل صحت مردانه تا	ساکه داعی ایریشه فضل خدا
مرد خفک قلده دشمنن کله	دشمنک عیبین داعی المه دله
دو دشمنی قلمق استر سکر کر هلاک	و نشو سنده طور مغل اندوه ناک
اکه کیم جوق ایلد ک ظلم و جفا	دو نوب انصاف استمک اندن خط
دیر مشکل کو کلمه مرادین ای پسر	کیم سلامت بولن استر سکر اگر
فقر اهل حال ایچنده ای پسر	نیبه دیر لر ایدین انفل خبر
خلق ایچنده اول فقیر و بی نوا	ایک منم کورینه اول صورتا
کند و رین طوق کوستر و بن بور آج	مکسبه قلمز او عرض احتیاج
کر چه اولور لا غر و ست و ضعیف	ایک طاعت و قتی جنت و هم حقیف
کو کلی هر کر چه الی بوش ای جوان	کوستر کندین تر از و ده کران
عاقل اولمه یاد قبل التله کی	وارمه باطل بولمه کور لاله راکلی

۵۱
۱۳۸۵

فاتی کو طه کرید پیرید جهان	اج کوزین ای ست یوم اعزین
کیمکه بونده او کر نه علم و ادب	اوله حجب جهان مقبول رب
برالای بیچاره محرم بی بصر	یوز سوره قابو که کلک فیل نظر
ای نمودنم شده سن دست رس	بوی عفو که چری مکر اهر بس

بونی یازدم یاد کار او بیچون
 او قویاندر بدعا خلق
 ایچون الحقیر دروش
 صبری المولوی
 فی شهر نک
 باب
 ۱۳۸۵

(Faint, mostly illegible text in a large rectangular frame on the left page.)

در مدح حضرت مولانا

قدس سره العزیز

مظهر عشق خدا حضرت مولانا
سرتاج حکم ابدن اقیم قافی الله
نور عرفانه دل پاکي سبهر بالا
شرف زانکه معشوق کرده ارواح
دارت اکل سلطان رسل شاه کرم
زاهد و رنج فیوضات کالی ساری
خاک درگاهنده زخوده در او در جلال
غنیاء فقر بنسب در کامیاب
انبیا سرتبه میراثله مالکده اول
رحمت محض الهامیدن اید و بسم الله
خاکبایندن اوله رکحل و جلال اهل نظر
آتشانندن ایر جانده تاثیر حیات
مفتوحه نفس برود روح الله
هر ایکی مصرعینک ما حصلیده در جهان
جو هر زانی غیرای بغیر نشیک
نایه شعله انفاسه طوط کوشن قبول
خلفه فیض ازلی بند لریدن ایر شوره
خاکبایندن ایدر **غالب** ایدر احسان

در مدح جناب پیر و شکیه

منبع صدق و صفا حضرت مولانا
شاه اورنگ بفا حضرت مولانا
مشرق شمس خدا حضرت مولانا
کوه بر بکر وفا حضرت مولانا
خاتم طور سخی حضرت مولانا
ملجای ضعفا حضرت مولانا
مرشد هر دو سر حضرت مولانا
شاه درویش ادا حضرت مولانا
مظهر العالی حضرت مولانا
عایه لطف و عطا حضرت مولانا
عالمه نور و ضیا حضرت مولانا
حسنة عشق شفا حضرت مولانا
دل پیاره دو حضرت مولانا
کامبخش دو سر حضرت مولانا
معنی نفی سوا حضرت مولانا
طور موسی و عصا حضرت مولانا
مبدع جود و رجا حضرت مولانا
کان اکبر دعا حضرت مولانا

قدس سره طاهر

کلور زبانه اسم جلال مولانا
کورند کی قدرت مولانا مثال مولانا

کلور سه بهر نه طرفدن جمال مولانا
جلال الدین اولور الله حق جل جلال

مقام فقره شده تحت سلطنته فقیر
 هزار هجده عوالم سیمای حیران
 بوزنده ظاهر آنک نور پاک شمع عشق
 حلول و وحدت و محو فانی صفت
 هزار بنج سیمای وارده کی انا الحق
 سماع ایدوب کبره فرخ خاق بدی
 بوشهره مزده فتح جدید در غالب

تمام جمع شوند رحصال مولانا
 نه دور مظهریدر وجود حال مولانا
 کوزنده حضرت شمس کجایان دانا
 وصالدن اوته در اتصال مولانا
 سنج الیاده کی بعضی مقال مولانا
 سحر که ایلمه روی حال مولانا
 یکی چوده کورنگ کال مولانا

در مدح و نیاز برای مولانا

دوشدم یزد قالدربنی
 یا فردیو بدم سنی
 احسانه مغرور اولوب
 کلام سکا مجبور اولوب
 خطار اهل الله سین
 هر حاله آکا حسین
 لطفک مسرورایت هان
 جرم بلوب کلام امان
 اولدم کف نقه اسیر
 رحم ایلد سن اول سنیکر
 الحق خطا ایتد خط
 صورده کنایه ن بکا
 من غالب مولاسی سن
 لطف و کرم در یاسی سن

روم قدسنا الله بسره

یا حضرت منلای روم
 یا حضرت منلای روم
 جرم ایلدم معزور اولوب
 یا حضرت منلای روم
 بر عالی شاهنشاهین
 یا حضرت منلای روم
 عفو ایلد سکت ایش ایمان
 یا حضرت منلای روم
 عصیانده مولا جبر
 یا حضرت منلای روم
 یک شرمه کلام سکا
 یا حضرت منلای روم
 سرمایه اجناسی سن
 یا حضرت منلای روم

در مدح حضرت

عشق کیم صورت موناور
 جنبش دائرة کون و مکان
 باعث رفعتی درونیک
 دست افشا اولیچي ظلها
 اتفاقه کرده افرا د
 افتخار اید غالب نه عجب

بیر قدس الله سره

معنی خلقت مولانا در
 اشرافیت مولانا در
 شرف حضرت مولانا در
 مساببه دولت مولانا در
 عاشق نسبت مولانا در
 بسنج حضرت مولانا در

در وصف حضرت سلطان

مقدن لطف و کرم حضرت سلطان اولد
 بر تو تربیت نور ضیایه مظهر
 اولدی بر ورده آغوش جناب خنکار
 نقل اید اهل دل تیرور بابک سترین
 دعوی فضل تا کیه ایچون ایلد سزا
 ایلدی همده دور سپهری تنظیم
 صحت قولنه صدیق و علی در شاهر
 بسنج نکت سلطنتی غالبی فلسو اچا

وله افافنا الله بقیو ضاته

نوبهار بهر دم حضرت سلطان اولد
 ماه خورشید علم حضرت سلطان اولد
 بصدی قلا که قدم حضرت سلطان اولد
 عارف لوح و قلم حضرت سلطان اولد
 بابی ایلد قسم حضرت سلطان اولد
 شاه پرواز خشم حضرت سلطان اولد
 افتخار ایتد یکی دم حضرت سلطان اولد
 بخش ایدوب فیض هم حضرت سلطان اولد

در وصف مطبخ مولویه

محلآ دوم دعان اولیا در مطبخ منلا
 چراغ برضیاسی هر آتش بازدم یا نمش
 اکا خسته ده در آتش پرستان مجتهد
 جگله سماط نعت اولوای افاقه
 سماع دست افشای صانوسین نوین

قدسنا الله باضرارهم

دل و جان او جاع کجا در مطبخ منلا
 بتون پروانه کان عشق جاد در مطبخ منلا
 سمندر خانه مهر و وفاد در مطبخ منلا
 خلیل عشق کلزار صفاد در مطبخ منلا
 مطار طائران کبریا در مطبخ منلا

یتزقرا هلمه یوز بر قراسی مایه رحمت
 الور اهل ولايت قسطنطنیه بر برادر کماله
 نهایت ابتدایه رجعت اولش سر القوم
 مولانم صفین آواج کز به آشیان کز اول
 کبرن مشتاق در اول دو دمانه کور میشتاق
 شجره پیشه در و اندیشه لاف در طلبکار
 بر آشتی کرده موله کی به طور استغنی
 نفس بندگی خموشی بینوی آوز میبند
 تصرفن تعریفن هزاران پایه برتر در
 عبودیت عبادت صرف عبودت در منزل
 در و کوه در موجه دانخ خشت سنگ در
 انک مردانه ناری بر نار و خاری رکده
 اولوب آدم صفین سویدم **غالب** و فر

حضرت شارح مثنوی اسمعیل الا

ای کاشف اسرار نهان حضرت شارح
 بانور یقین سالک اطوار حقیقت
 اولش لقبک علم الدین رسو حنی
 وار شجره هم مثنوی پیر اربا
 هم نام ز بیچ اوله یعنی ایلدی ابرا
 وصفک بو ولایت اوله ایله کللی
 و ابره سنک جوهر تحقیق کدر
 تا و بلکه توفیق جبران اولور آدم
 حقا که شریعت طریقت منکر

مقام حرمت آل عباد در مطبخ منلا
 کرامت کائید رکز خدا در مطبخ منلا
 باقله زیر خط استوار مطبخ منلا
 کبه تر خانه صدق و صفا در مطبخ منلا
 مثال کعبه بر جبریت قواد در مطبخ منلا
 عجب کرمه عبرت نما در مطبخ منلا
 قنا عتدن یا بلش بر بنا در مطبخ منلا
 قافی الله در عین بقا در مطبخ منلا
 بیلور ایلانی والا ملتی در مطبخ منلا
 سیر برین کی به ارتقا در مطبخ منلا
 مکمل بر برای دلک در مطبخ منلا
 جفا رسنک بر باغ صفا در مطبخ منلا
 دخی حالا کوزون تو تباد در مطبخ منلا

نقدی حضرت نیک و صفایه

رو پوش تجلی عیان حضرت شارح
 صاحب قدم کشف و بیان حضرت شارح
 عرفانده روح جهان حضرت شارح
 هم هر سنک محرم جان حضرت شارح
 زمزم کبی بو نطق روان حضرت شارح
 سر منقبه مولو بان حضرت شارح
 رشک اویم بقطه کان حضرت شارح
 بر فضل و هنر نادره دان حضرت شارح
 اینک ایل دفع حلمان حضرت شارح

هر بیت بر مهر و انک بر توی نیک
 مشکل قومیه مثنوی پیر حقا
 باشد با شیا قوت و زور دله مندر
 کجای نجه دوران دخی لان بنه سنسینی
 تفصیل ابدن اجمالی تفصیل ابدن الحقی
 سلطان سما عیسی و ایدوب در کمال
 اسکندر و حضرت جیات استین عاشق
غالب سحاب بر بند ناچیز در الحق
 لطف ایلد او محیی براقه نظر ندن

در صبح حضرت شارح

ایلر نجه دلن لعلان حضرت شارح
 حل ایلدی بی ربب کان حضرت شارح
 جان کعبه سنک نیکان حضرت شارح
 سر قافله نیکه در ان حضرت شارح
 اکلر بو فی زندان زمان حضرت شارح
 تا عمر شمع ابدی دوران حضرت شارح
 کل بو نفع در انچه جولان حضرت شارح
 ارشاد که اوش نکران حضرت شارح
 ای کاشف اسرار نهان حضرت شارح

قدس سره العزیز

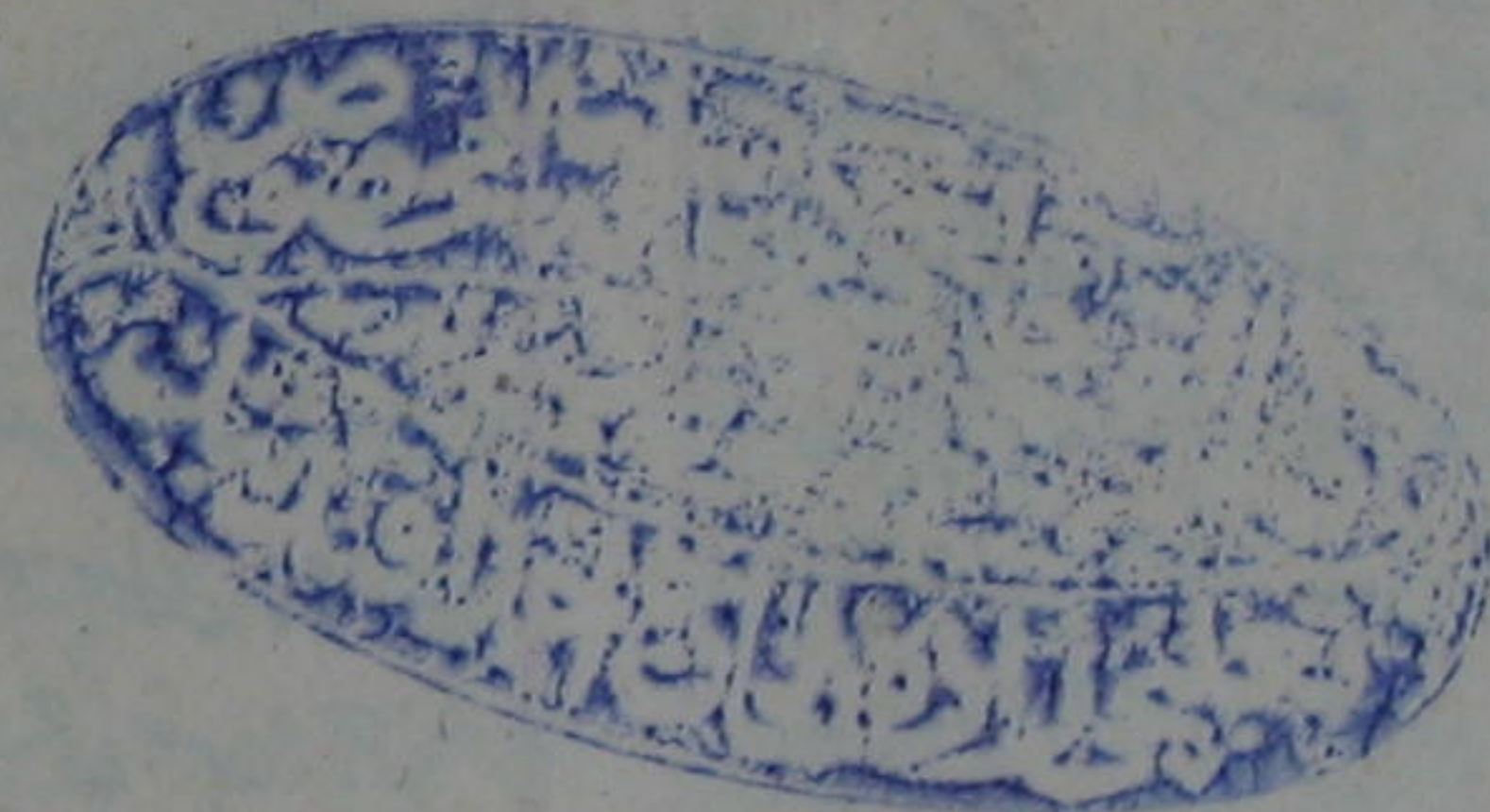
قال النبي صلى الله عليه وسلم
 مرة غفر الله ذنوب ثمانين
 بود که برکتی بود کون کس
 کن بن عفوین اصحاب ایندیر قبی
 صلی الله علیه وسلم ایندی اول صلوات
 و نبیک و رسولک البنی الامی علی
 غیل صایه تبی صایه دعا رود
صلوة قضاء فوائت پیغمبر حضرت
 برکتیک قضایه قلمش چون نماز
 صکره دورت رکعت نماز قلمه رسلا
 و او زاتی انا اعطینا اوقیه ابوکر صدیق
 و حضرت عمر رضی الله عنه ایندی یکی
 رضی الله عنه ایدر اوج یوز یلتق نماز
 ایدر دورت یوز یلتق نماز کفارتد
 عمر اولمز بونجه در دیدر حضرت
 انا سنک و اناسنک و دوسنک
 کفارتد دیدی شک سوز و شکر
 ویره اندر صکره بود نماز برکته اوقیه اول
 و یا سامع الصوت و یا محی العظام
 و اجعل لی من امری فرجا و محرجا
 تقدروا لا تقدروا انت علام الغیوب
 رب الملائکة و الروح رب اغفر و رحم
 العظیم یا سائر العیوب یا زجل
 و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله و صحبه
 صلی الله علیه وسلم شویله پیور کم

من صلی علی فی الجمعه ثمانین
 سنه حدیث شریف معنای
 کمره صلوات کتوره کس یلتق
 صلواتد یا رسول الله رسول حضرت
بود اللهم صل علی سیدنا محمد عبد
 اله و صلیه وسلم **اما او فوکن** برما
 و تسبیح درم بود رکعت ایدر
 صلی الله علیه وسلم شویله پیور کم
 اول نه گواید و کن بلمسه جمعه نماز
 هر بر رکعت بر نماز و بر آیه الکرسی
 رضی الله عنه ایندی بوز یلتق نماز کفارتد
 بوز یلتق نماز کفارتد و حضرت عثمان
 کفارتد و حضرت علی کفارتد و همه
 اصحاب بصور دیدر شکر کی نماز بود قدر
 رسول صلی الله علیه وسلم ایندی
 و قلمک و حصنات نمازینه
اما نماز درم فارغ او یچین بیتن کر صلوات
 دعا بود اللهم یا سائر العیوب
 بعد الموت صل علی محمد و علی آل محمد
 مما انه فیہ انک تعلم و لا اعلم و انت
 یا ارحم العظام یا سبوح یا قدوس
 و تنجا و زعی تعلم فانت انت العلی
 و الاکرام یا ارحم العیوب یا زجل و ان کلم
 و سلم **صلوات الخضر** حضرت رسول الله
 برکتیک از زنده بخیر کشتیک

حتی قلمش اولسه دورت رکعت نماز قلم
 اوقیه ایندی رکعت بر فائحه اوج قلمایها
 و جیجی رکعت بر فائحه اوج الهم
 رکعت بر فائحه اوج آیه الکرسی
 نماز درم فارغ بود دعا و به اللهم جعل
بعده بو نمازک ثوابت کما که
 کوننک بزمه استرسه انکست
 حقو حفرک اندر راضی ایه قیامت
 یله بش کونده قلمور الحق و مضانک
 کونه در برسی قوربان بیر افانک
 و برسی عاشوره کونیدر مذکور
 صلی الله علیه وسلم شویله پیور کم
 اول کونه انی کنه اسلمک در صقلیه
 و آخر عفو قلا و دخی انس و جن شترند
 سبحانک اللهم و بحمدک
 و انوب الیک یا رب پیغمبر حضرت
 جمعه کچه سی بود نماز اونه کر اوقیه
 رحمت اول دعا بود اللهم
 یا اعطینک یا صاحب المومنین
 یا ز العلی فی هذه العلیة رحمتک

اول رکعت بر فائحه و او نه قلم بوالله احد
 الکا فونه و او نه قلم بوالله احد فویه
 اشکار و او نه هو الله احد اوقیه دور نخ
 و یکرمی بش کز قلم هو الله احد اوقیه
 ثوابه هذه الصلوة خصی لی یوم القیمه
 بنم از زنده حق و ارسه قیامت
 اولسه دیه حق تعالی بو نماز برکت
 کوننک اندر حق طلب ایلیدر و بونماز
 آخر جمعه سنه و برسی قوربان بیرامی
 عرفی کونه و برسی رات کونی
 نمازی بو کونده قلمور پیغمبر حضرت
 کشتی نیم بریدن طور بحق تو تسبیحی
 و اول کونه اسلمک و کنی پدرب اول
 امین اول اول تسبیح بود
 اشهد ان لا اله الا انت استغفر
 صلی الله علیه وسلم شویله پیور کم
 الله تعالی شک سوز و شکر
 یا دایم الفصل علی البریه و یا یا سطر الیک
 صل علی محمد خیر الوری سبیحه و غفر
 یا ارحم الراحمین

--	--	--

7089

İzmir

1 No

621

مذهب اسماعیل

--	--	--